

DOMOVINA

Upravništvo in uredništvo »DOMOVINE« Ljubljana, Knafljeva ul. št. 5/II. nad., telefoni od 31-22 do 31-26 Račun poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 11.—, polletno 22.—, celoletno 44.— dinarjev; za inozemstvo: četrletno 15.—, polletno 30.—, celoletno 60.— dinarjev

Le enakopravnost med narodi je trdna osnova za mir

»Riječ«, ki izhaja v Slavovskem Brodu, je objavila članek izpod peresa Nikole Krsmarovića. Iz članka povzemamo:

»Duhovi so se nekoliko pomirili, strankarstvo je potisnjeno v ozadje. Glavna skrb vseh dobrohotnih sil v narodu je posvečena zunanji politiki.

Ves narod spremlja z največjo pozornostjo veliki svetovni konflikt. Vsi brez razlike budno spremljajo položaj na bojiščih. Čitajo vojno sporočila in izrekajo svoje sodbe in svoja napovedovanja, kakšen bi utegnil biti konec tega velikega pokolja narodov. Glavno stremenje našega naroda je, da se obvaruje vojnih strahot, pomanjkanja in drugih hudih posledic vojne. Ali bo to mogoče ali ne, bo pokazala najbližja bodočnost Jugoslavija je izven vojne. Vlada vodi previdno zunanjo politiko in skuša vzdrževati dobre stike s sosednimi državami in z drugimi vesilami na svetu. Mi žrtvuemo mnogo v korist miru. Bombardirana so bila štiri naša obmejna mesta. Ubito in pohabljenih je bilo več nedolžnih ljudi, njih hiše pa porušene.

Drugi so že kršili nevtralnost našega državnega ozemlja. Mi nismo nikogar napadli, od nikogar nismo ničesar zahtevali, ne zato, ker nimamo ničesar terjati, temveč da se ohrani mir v tem delu Evrope. Mi ne želimo miru za vsako ceno, ne maramo miru, v katerem bi hlapčevali! Sužnosti smo se osvobodili in vsakdo, ki misli, da bi naš narod hotel ali mogel komur koli hlapčevati ra-

čuna napačno. Visoka zavest in občutek za svobodo nam daje moč in trdno vero, da bi bil vsak poskus uničenja naše svobode najhlabreje odbit. Malodušneže in celo izdajalce najdemo povsod in tako tudi pri nas, toda oni ne pomenijo nič proti večini naroda, ki ljubi to državo in bo zanjo žrtvoval vse. Še živijo rodovi, ki so preživeli svetovno vojno. Skoro vsi glavni činitelji iz pretekle vojne so napisali svoje spomine. Tu so zbrane velike izkušnje. Kaže pa, da vse to nič ne zaleže. Svet drvi v vojno, narodi morda na bovelje prav istih ljudi spet streljajo drug na drugega. Po svetu vlada ropanje, rušijo se tuje strehe nad glavami, vse se ponavlja še enkrat, še grozneje in strašneje. Danes prijatelji, jutri sovražniki. Nikjer na svetu ni varnosti.

Kako dolgo bo trajalo to bolno stanje, kdaj bodo po svetu zavladali razum, dobra volja in mir med ljudmi, kdaj bodo ljudje naposled postali res ljudje?

Z vseh strani poudarjajo, da bo nastal po tej vojni na svetu nov red, ki bo zagotovil narodom trajen mir. Novi red in mir pa morata biti pravična. Ni ju mogoče zgraditi na sili in nadoblasti, temveč samo na svobodni in docela enakopravni skupnosti vseh narodov. V tem novem redu mora biti priznana in zagotovljena pravica vsakega človeka do življenja in dela in pravica vsakega naroda do kulturne in politične svobode. Če bodo delali drugače, ne bo miru.

Po svojih postavah

hočemo živeti

Glasilu jugoslovenskih nacionalistov v bavovini Hrvatski »Narodni list« objavlja uvodnik, v katerem pravi med drugim:

»Jugoslovenski narod ima dosti slabih strani, a tudi mnogo lepih lastnosti. Bil je zmerom v svojem bistvu širokogruden in zvest svoji slovanski dobri nravi. Slovanska plemena, ki so se pred tisoč leti naselila v naši današnji domovini, so brez prelivanja krvi poslovanila tedanje ilirske naseljenice, ki so bili že v velikem delu sprejeli latinški jezik.

Raziskovati našo rasno čistoto je brez zmisla, čeprav smo morda prav Jugoslovenci rasno najbolj čisti narod v Evropi. Če bi

sprejeli naziranje o rasni čistoti, potem bi morali sprejeti tudi naziranje o izbranem narodu, ki ima pravico po svojih rasnih sposobnostih in odlikah gospodariti in voditi vse ostale, rasno manj čiste narode. Naša želja pa je živeti v svobodi in miru enakopravno z vsemi ostalimi narodi, pa naj so veliki ali mali. Mi Jugoslovani smo majhen narod, ki od nikogar ničesar ne želi in ne pričakuje. Zato pa hoče živeti po svoji volji in po svojih svobodno si izbranih postavah. Jugoslovenci ne poznamo nacionalne nestronosti. Ostali smo dosledni načelom, na katerih smo zgradili po osvobojenju in zedinjenju svojo državo.«

Kaj pravijo Italijani o priravah za vdor v Anglijo

Rimski list »Giornale d'Italia« piše o nemških pripravah za napad na angleški otok in sodi, da se Nemčija pripravlja na napad od Severnega morja do Biskajskega zaliva. Prva točka nemškega načrta je uničenje angleških industrijskih središč, da se na ta način oslabi proizvodnja Anglije. Ko bo Anglija dovolj oslaba, bodo sele prišle do janski na-

pad. Anglija se zaveda, kaj jo čaka, zato se z vsemi silami močne obrambe pripravlja na najavljeni vdor.

Po sodbi navedenega lista razpolaga Anglija danes s približno 50 divizijami vojaštva to je s poldrugim milijonom ljudi. Med temi je precej Kanadcev, pa tudi nekaj vojaštva iz zasedenih držav. Poleg tega imajo

Angleži na razpolago najmanj pol milijona mož, ki so namenjeni za borbo proti padalcem. Seveda razpolagajo Angleži tudi s primernimi rezervami, toda te rezerve še niso vojaško izurjene.

Dve tretjini angleških ladij ploveta na Sredozemskem morju in po drugih morjih, tretja tretjina pa je doma v pripravljenosti za obrambo domovine. O topništvu, municiji in motorizirani vojski, piše list, ni mogoče dobiti natančnih podatkov. Značilno pa je, da so Angleži spravili velike množine tankov za ofenzivo v Afriki. V toliko je obramba matične dežele oslabiljena. Angleži se poleg drugega zanašajo tudi na svoje ozemlje, ki je vse prej kakor prikladno za vdor. Obala je zavarovana. Točka, kjer bi se utegnil sovražnik izkrcati, so še posebno utrjene. Toda Churchillova linija, pravi italijanski list, je komaj senca Maginotove črte. vzdolž angleškega otoka so Angleži zgradili veliko število obrambnih utrd, izkopali so jarko, prepregli ozemlje z bodečo žico, namestili strojnice in topove. Vse to naj bi Nemcem preprečilo izkrcanje. Ta obrambni pas sega ponekod 30 km globoko v notranost dežele, kjer so velika skladišča vojnega materiala, vojaštva in protiletalsko topništvo. Čeprav so te utrde dobro zgrajene, zatrjuje italijanski list, se ne bodo mogle upirati nemški vojski.

Vino je drago zaradi majhnega pridelka

V večini evropskih držav so imeli jeseni zelo slabo vinsko letino. Menda je najmanj vina pridelala Madžarska, kjer cenijo vinski pridelek na komaj 800.000 hektolitrov, medtem ko je dala madžarska vinska letina v prejšnjih letih dva milijona do štiri milijonov hektolitrov. Pri tem je treba še upoštevati, da odpade na Madžarsko polovica pridelka na samorodnice. Ker so znašale ob novi letini stare zaloge le kakih 300.000 hektolitrov, ima Madžarska za tekoče leto na razpolago samo dober milijon hektolitrov vina, a domača potreba znaša okrog polčetrtega milijona hektolitrov, tako da bi morala uvoziti iz tujine znatno količino. Kakor pa kaže, Madžarska ne bo mogla manjkajočih količin uvoziti, delno zaradi slabe vinske letine v državah, ki prihajajo v poštev, kakor tudi iz deviznih razlogov. Cene vinu so se na Madžarskem v kratkem času potrojile, kar seveda manjša pitje vina.

Tudi v naši državi je bil pridelek vina zelo majhen. Znašal je okrog dveh milijonov hektolitrov, medtem ko dosega redni pridelek približno štiri milijone hektolitrov.

Mednarodni kmetijski zavod v Rimu objavlja cenitev vinskega pridelka evropskih držav, ki potrjuje, da je bila lani vinska letina v večini držav slaba. Iz Francije še ni potrebnih podatkov, vendar cenijo, da je bil pridelek manjši, kakor znaša povprečje zadnjih let. V Italiji je dala vinska letina 34 milijonov hektolitrov nasproti 38 milijonom v povprečju zadnjih petih let. V Španiji in na Portugalskem cenijo, da znaša zadnji pridelek le polovico pridelka v prejšnjem letu, ki je bil povprečen. Tudi vinska letina v Rumuniji je dala le dva milijona hektolitrov, v Bolgariji je bil pridelek zelo slab. Samo v Grčiji je bila vinska letina dobra.

Pri nas v Jugoslaviji se manjši pridelek vina čuti v cenah, ki so se nasproti prejšnjim letom zelo dvignile in še po malem naraščajo.

O letečih trdnjavah pravijo, da so nekaj izrednega

Ameriški strokovni listi za letalstvo so te dni pisali, kako zelo se Anglija in Zedinjene države prizadevajo, da bi izdelale čim več letal in s tem zagotovile že v letu 1941. Angliji zmago. V zvezi s tem so omenili listi dolgo vrsto letal čisto novih vrst, ki bodo baje dosti učinkovitejša v dozdajšnjih bojih, čeprav so že ta dosegla izredno velike uspehe v boju s številčno močnejšim sovražnikom.

Letos bo dobila Anglija iz svojih tvornic na tisoče odličnih vojnih letal in nekaj tisoč ameriških letal najpopolnejših vrst. Angleška izdelava vojnih letal, je sama velikanska a zraven bo dobivala še letala iz Amerike.

Na posebne uspehe računajo tam, kjer bodo posegle v boj tako imenovane leteče trdnjave. O njih pravijo, da imajo najbolj izpopolnjene priprave za ciljanje in da bodo zato dosti uspešnejše, kadar se bodo vrgle na sovražnikove industrijske naprave. Leteče trdnjave bodo baje lahko letele do 12.000 m visoko, kjer jih ne bodo mogle doseči granate protiletalskih topov. Ker računajo, da se sovražnikova letala ne bodo mogla povzpeti tako visoko, mislijo, da bodo tovrstni angleški bombniki nemoteno opravljali svoje uničevalno delo. Preden bi se sovražnikovem letalom posrečilo vzleteti dovolj visoko, bi bile leteče trdnjave že spet daleč na poti domov. Vse te prednosti pa bodo pripomogle tudi k temu, da bo bombardiranje z njimi brez velike nevarnosti izvedljivo tudi podnevi, zaradi česar bo tudi verjetnost zadetkov dosti

večja kakor sicer.

Angleški letalski strokovnjaki naposled trdijo, da bo udarna sila teh orjaških bombnikov »nekaj, česar svet do danes še ni videl«.

Leteče trdnjave pa ne bodo edino novo angleško orožje v zraku. V zvezi s tem naštevajo še mnogo drugih. Med prvimi naštevajo zlasti letala vrste Whitley, ki so baje od vseh angleških bombnikov najučinkovitejši za boj proti sovražnikovem vojaškim in industrijskim ciljem. Letala Whitley lahko lete brez pristanka približno 3000 km. Vsako izmed teh letal sestoji iz 250.000 raznih delov, pri čemer pa niso vračunani razni vijaki in priprave za spajanje drugih delov. Letalo nosi tako velik kotel za bencin, da bi s tisto količino tekočega goriva, kolikor ga gre vanj, navaden avtomobil šel dve leti če bi bil neprestano na poti.

Prvi poleti, ki so jih angleška letala izvedla nad nemškimi ozemljem, kar se je zgodilo že ob času vojne s Poljsko, niso imeli samo nalogo metati letake temveč so bili to tudi nekakšni poskusni poleti. Marsikakšno reš so potem na angleških letalih lahko opravili in izboljšali: saj so bili takšni poleti nad Nemčijo za Angleže pravega šola.

Posebno pripravna so letala Whitley za ponočne polete, ker razpolagajo s posebno vrsto aparatov, s pomočjo katerih letalec lahko opravi svojo nalogo prav tako kakor podnevi. Letala gradi na tisoče angleških delavcev in delavk, ki so se za to delo izučili.

O Metaksasu, ki zdaj vodi Grčijo

Bolgarski list »Zora« objavlja zanimiv članek o predsedniku grške vlade Metaksasu in pravi med drugim:

»Metaksas je zelo zanimiv mož. Čeprav se je rodil še za časa nemško-francoske vojne v l. 1870. do 1871., je še okreten in mlad. Premnogokrat je dokazal svojo železno voljo. On je podpisal grško-bolgarsko vojaško zvezo l. 1912 kot kapetan v Sofiji, bil je vojaški odposlanec v Londonu za časa mirovnih pogajanj po balkanski vojni. V Solunu je tudi podpisal med Srbijo in Grčijo vojaško zvezo z zdajšnjim jugoslovanskim ministrom za vojsko in mornarico generalom Pešićem.

Zelo neobrazani mož je bil med svetovno vojno v generalnem štabu grške vojske. Ko je kralj Konstantin odklonil sodelovanje Grkov na strani antanté, se je pojavila pred Pirrejem francoska vojna mornarica. Francoski vojaki so vkorakali v Atene. Metaxas je bil ujet in interniran v Bizerti. Pred koncem vojne je pobegnil v Italijo, se tam naučil ita-

lijansčine, ki jo je precej poznal še iz rojstnega kraja, na otoku Kefaloniji v Jonskem morju.

Tudi zdaj je bil Metaxas ogorčen nasprotnik vstopa v vojno, čeprav je vsestransko pripravljaval grško vojsko, da bo dobra obramba domovine. Njegova stranka je bila v grškem narodnem predstavništvu najmanjša, imel je komaj tri do štiri poslance. Uvedel je diktaturo in odstranil strankarsko združbarstvo. Pri izvedbi diktature je postal zelo breudarno in brez nasilja. V notranji politiki je strog.

To je človek, ki je dvignil blizu sedem milijonov Grkov v boj proti 45 milijonom Italijanov. Okrog njega se je zbral zdaj ves grški narod z njegovimi nasprotniki vred. Naj bo izid bojov z Italijani naposled kakršenkoli, Metaxas bo ostal velika osebnost v zgodovini grškega naroda,« zaključuje bolgarski list.

Lanski pridelek pšenice je bil izredno majhen

Četrtilnetno poročilo naše Narodne banke objavlja tudi številke o naši žitni letini v preteklem letu. Pšenice smo po teh podatkih pridelali l. 1940 v vsej državi komaj 19.30 milijona metrskih stotov, to je za tretjino manj nego v letu 1939. Mnogo manjši, kakor se je pričakoval, je bil tudi pridelek turščice, ki pa je bil vendar večji kakor v letu 1930, ko je bil razmierno zelo majhen. Značil je inaki pridelek turščice 43.80 milijonov metrskih stotov, kar pomeni, da je bil le za dobrih osem odstotkov večji od slabega leta 1939.

Majhni kakor v l. 1939 je bil lani tudi pridelek rži ovsu in ječmena. Rži smo pridelali 2.13 milijona, ječmena 3.78 milijona in ovsu 3.05 milijona metrskih stotov.

V zadnjem desetletju je bila slabša letina žita le še l. 1932. Res je bila lani s pšenico posejana površina nekaj manjša kakor v l. 1939, a glavni vzrok tako majhnega pridelka tega žita je bil v neugodnem vremenu. To velja tudi za turščico, s katero je bila posejana mnogo večja površina kakor v letu poprej, vendar pa je bil pridelek le nekolkokrat večji v primeri z l. 1939.

POBOŽNA JE

Urška: »Mamica, naša učiteljica je pa zelo pobožna.«

Mati: »Iz česa pa sklepaš to?«

Urška: »Pri vsakem mojem odgovoru sklene roke in pravi: »Moj bog.«

Pogreb rodoljuba Radeslava Knafliča

Maribor, januarja.

Pred dnevi je bil na magdalenskem pokopališču na Pobrežju pogreb upokojenega šolskega upravitelja g. Radeslava Knafliča, ki je bil eden izmed najodločnejših zastopnikov predvojnega borbenega rodu. Množica pogrebcev ga je spremila na njegovi zadnji poti. Med njimi so bili zastopniki najrazličnejših stanov, bivša župana dr. Franjo Lipold in Viktor Grčar, višja sodna svetnika dr. Senjor in Srnec, bivši sreski načelnik dr. Senekovič, stolni kanonik dr. Žegar in upravnik Vrabl. Polnoštevilno so se zbrali ob njegovem grobu člani Sokola Maribor I. in pokojnikovi stanovski tovariši.

Podoba neomajnega moža je vstajala pred nami, ko so se s toplimi besedami poslavljali od njega posamezni govorniki iz tistih vrst, v katerih je narodni borec Rado Knaflič deloval in se boril. G. dr. Franjo Lipold, ki je s tajnikom novinarjem g. Spindlerjem zastopal na pogrebu Jugoslovansko nacionalno stranko, je očrtal lik vztrajnega, doslednega borca, vnetega narodnjaka, Jugoslavana in Slovana, zavednega naprednjaka in zvestega somišljenika, ki je zaradi svoje neustrašivosti slovel že pred vojno. Zatem je spregovoril učitelj g. Mirko Vauda od Sv. Marjete ob Pesnici in se poslovil od pokojnika v imenu obmejnega učiteljstva. Naglašal je zglede tovariško zvestobo in silno pokojnikovo požrtvovalnost v vzgojiteljskem poklicu. Naposled je pristopil h grobu starosta Sokola Maribor I. br. Mohorko in poudarjal, da je bil br. Knaflič skupno z nepozabnim carzanskim junakom pokojnjim dr. Pivkom in drugimi sodelavci, soustanovitelj Sokola Maribor I. Pivkova sokolska družina mnogo dolguje br. Knafliču, ki se je še kot star mož redno udeleževal sokolske telovadbe. Sokoli mu bodo ohranili hvaležnost za vse, kar je storil dobrega za društvo in v splošno narodno korist.

Rodna zemlja, ki jo je pokojni Knaflič tako goreče ljubil, je sprejela vase moža, ki so redki med nami. Časten in trajen mu bodi spomin!

Velike skrbi čebelarjev šoštanjskega okoliša

Šoštanj, januarja

Na praznik svetih Treh kraljev je imela šoštanjska podružnica Čebelarjskega društva, ki spada med najstarejše slovenske podružnice, 35 občni zbor. Kdor je poslušal poročila odbornikov razgovore zborovalcev in njihove predloge, je mogel spoznati, da so naši čebelarji zelo zaskrbljeni. Lanska letina medu je bila izredno slaba. Celi panji čebel so umrli, a mnogi so zelo oslabele. Tudi kakovost medu je slabša.

Podružnica je poslala številne vloge osrednjemu društvu in drugim činiteljem zaradi dobave čebelnega sladkorja, ki bi zaradi zadnje slabe letine in nastopajoče zime edini mogel ohraniti čebele pri življenju. Poleg čebelnega sladkorja bi morali naši čebelarji imeti na razpolago tudi sredstva za nakup medečih rastlin, predvsem bisernika in detelje.

Čebelarstvo je važna gospodarska panoga šoštanjskega okoliša in ji bodo morali posvetiti mnogo več pozornosti, da bodo lahko čebelarji dvignili rejo čebel v redno stanje. Pri volitvah je bil izvoljen tale odbor: predsednik Lesjak Jurij iz Šoštanja, podpredsednik Melanšek Ivan iz Lokovice, tajnik in gospodar Plaskan France iz Lokovice, odborniki: Koželjnik Rudolf od Sv. Florijana, Novak Tone iz Družmirja, Dobnik Stefan iz Velunje, Koželj Valentin iz Ravna, Pečovnik Jože iz Ravna in Napotnik Ivan iz Topolšice.

Mnogo prihranite

pri gospodinjstvu po nasvetih družinskega lista »Priatelj«. — Eno številko dobite zastoj, če sporočite svoj naslov upravi v Ljubljani, Dalmatinova 8/D.

Politični pregled

Rumunski list »Cuventul« je od svojega berlinskega dopisnika prejel obvestilo,

da obstoji med državami trozveze in med Rusijo popolna vzajemnost proti napadom in proti načrtom demokratičnega.

List pravi dalje, da je neka nemška ugledna osebnost izjavila, da med Nemčijo in Rusijo sklenjeni gospodarski sporazum obsega tudi razširjenje sodelovanja. »Cuventul« piše v zvezi s tem, da bo Rooseveltov načrt nalletel na vzajemno fronto držav trojne zveze in Rusije.

V Moskvi je bilo objavljeno tole uradno poročilo Tassa: »Tuji tisk se sklicuje na nekatere ljudi v Bolgariji, ki objavljajo poročila, da je del nemških čet že prišel v Bolgarijo in da se prihod teh nemških čet v Bolgarijo nadaljuje z vednostjo in soglasnostjo Sovjetske zveze. Prav tako poročajo iste novice, da je bolgarska vlada za prehod nemških čet skozi Bolgarijo dobila pritrdilni odgovor sovjetske vlade. Tass je pooblaščen izjaviti:

Če so nemške čete resnično v Bolgariji ali pa če se pomikanje nemških čet v Bolgarijo dejansko začelo, tedaj se je vse to zgodilo in se dogaja brez vednosti in brez pristanka Sovjetske zveze,

ker z nemške strani nikdar ni bilo Sovjetski zvezi postavljeno vprašanje bivanja ali premikanja nemških čet v Bolgariji. Poudariti je treba, da se bolgarska vlada nikdar ni obrnila na Sovjetsko zvezo v vprašanju prehoda nemških čet v Bolgarijo in zato tudi od sovjetske vlade nikdar ni mogla dobiti kakšnega takega odgovora.«

Iz Sofije poročajo, da so v nedeljo člani bolgarske vlade na številnih zborovanjih pojasnjevali politična vprašanja Bolgarije. Sam predsednik vlade Filov je govoril v Ruščuku. Med drugim je rekel,

da Bolgarija stremi za mirom.

Bolgarija bo storila vse, da se obvaruje vojnih grozot. Bolgarija odklanja tuje miselnosti, zato ni ne nacistična, ne komunistična, ne fašistična, ne legionarska, temveč samo bolgarska. Naglašal je tudi potrebo sloge in hladnokrvnosti. — Njegov govor je bil zanimiv zlasti zaradi tega, ker je bil Filov malo prej v Nemčiji in so na podlagi tega nastale najrazličnejše vesti o bolgarski zunanji politiki. — Bolgarska vlada uradno zanika, da bi bile v Bolgariji nemške čete

Curiški listi poročajo, da je neki član bolgarske vlade takoj po povratku bolgarskega ministrskega predsednika Filova iz Nemčije v Sofijo v razgovoru z novinarji izredno odločno izjavil,

da so povsem neosnovane vesti, po katerih naj bi nemške čete prihajale v Bolgarijo.

Opozoriti moram, je naglasil, da ni pričakovati nikakega novega razvoja dogodkov. Po vesteh iz Aten

so grške čete v silnem napadu na nož zavzele Klisuro.

Ogrožen je tudi Tepeleni. Vest o novem uspehu grške vojske je izzvala v Atenah veliko navdušenje.

Iz Aten poročajo,

da grške čete kljub močnemu italijanskemu odporu napredujejo proti severu in severozapadu.

Največji pritisk izvajajo vzdolž obale proti Valoni in od Klisure proti Berat.

Iz Rima poročajo, da je dozdašnji poveljnik italijanske vojske v Albaniji general Soddu iz zdravstvenih razlogov odstopil. Na njegovo mesto

je bil za poveljnika v Albaniji imenovan general Ugo Cavallero,

šef generalnega štaba. Kakor znano, je bil general Ugo Cavallero šele nedavno imenovan za šefa generalnega štaba, ker je bil maršal Badoglio s tega mesta odstopil. — Atenske vesti trdijo, da je general Soddu odstopil zaradi padca Klisure, ki so jo zavzele Grki.

Letalska vojna postaja čedalje razsežnejša. Nemški bombniki bombardirajo London in nekatere druge angleške kraje, angleški pa nasprotno nemške kraje in nekatera nemška oporišča v zasedem ozemlju.

Posebno silen je bil zadne dni nemški letalski napad na Plymouth.

V noči na torek so Nemci vrgli na Plymouth 10.000 zažigalnih bomb in več ton eksplozivnih bomb, ki so povzročile veliko razdejanje in mnogo človeških žrtev. Največ pa je doslej trpel London, kjer je bombardiranje doslej terjalo okoli 18.000 mrtvih in 25.000 hudo ranjenih. Angleški bombniki so zadne dni napadali zlasti nemško podmorsko oporišče Lorient, nemška vdorna pristanišča v Franciji petrolejske čistilnice v Reensburgu potem Wilhelmshaven, Emden in druge kraje. Razen tega pa tudi v Italiji Napoli petrolejske čistilnice v Margheri pri Benetkah Turin, Benetke in Catanio — Hude letalske borbe se vrše tudi v Albaniji in v Afriki

Ameriški zakonski osnutek, ki dovoljuje posoditev vojnega materiala demokratičnim državam, se imenuje uradno zakon za podporo obrambe Zedinjenih držav in daje Rooseveltu naslednja pooblastila:

Predsednik Roosevelt bo smel prodati, posoditi, dati v zameno ali prepustiti ameriški vojni material vsem onim državam in vladam, za katere smatra, da bodo s tem prispevale k obrambi Zedinjenih držav.

Vojni material za take vlade in države sme biti popravljen v ameriških tvornicah in delavnicah. Ameriške tvornice, tako državne kakor zasebne tudi smejo izdelovati vojni material za take države. Predsednik sme takim vladam in državam dati pojasnila o izdelovanju ameriškega vojnega materiala. Za vsak tak material je dovoljen izvoz iz Zedinjenih držav. Zakonski osnutek določa, da bo material prodan ali posojen pod takimi pogoji, kakor jih smatra predsednik Roosevelt kot ugodne za Zedinjene države. Ta zakonski osnutek se je že začel obravnavati v ameriškem narodnem predstavništvu.

Moskovska »Pravda« objavlja članek, v katerem pojasnjuje,

zakaj je bila vojaška dolžnost v Sovjetski zvezi podaljšana na štiri leta.

To je bilo zaradi tega, ker se vojna na svetu čedalje bolj širi in pa zaradi popolne pripravljenosti in varnosti ruskih mej. — Za mladino v Moskvi, posebno pa za dijake, so priredili vojaške vaje. Pri teh vajah so poučili dijake o najnovejših dognanjih motoriziranega vojevanja. Te vaje je pohvalil ljudski komisar za vojsko maršal Timošenko, ki je imel pred mladino govor, v katerem je rekel, da so bile te vaje največjega vojaškega vzgojnega pomena.

Ameriški list »New York Times« objavlja podatke

o okrepitvi vseh vrst orožja ameriške vojske.

Število moštva pri vseh oddelkih je bilo zadnje mesece podvojeno in bo do pomladi počtvorjeno. Oboroževalni načrt za bodočo milijonsko ameriško vojsko izvajajo z vso naglico. Ameriške tvornice pošiljajo iz svojih delavnic neprestano vrste modernih, lahkih, srednjih in težkih topov in tankov. Tvornice avtomobilov in letal dobavljajo naročene izdelke delno celo pred določenim rokom. Moč ameriške vojne mornarice rase od tedna do tedna. Tudi njeno moštvo je bilo v letu 1940 podvojeno. V sestavo vojne mornarice je bilo uvrščeno 23 večjih in največjih vojnih ladij. Zedinjene države razpolagajo že zdaj z najmočnejšo vojno mornarico na svetu, ki šteje kljub odstopu 50 rušilcev Angliji še 321 večjih edinic.

Iz New Yorka poročajo da

pošiljajo Zedinjene države že dalje časa večje množine ameriških letal po zračni poti v Anglijo.

Tako je bilo poslanih v Anglijo več vrst bombnikov in nekaj zračnih ladij.

Bivši guverner ameriške države New York Al Smith je govoril po radiu o novem za-

konskem osnutku za pomoč Angliji in njenim zaveznicam. Dejal je, da ni nobenega dvoma,

da so Zedinjene države dolžne nuditi Angliji vso možno pomoč. Velika večina ameriškega naroda je za tako pomoč.

Smith je izjavil dalje, da trenutno samo Anglija preprečuje diktatorskim velesilam, da bi nastopile proti Zedinjenim državam z vojno, kakor so to storile proti Franciji. Edini način, da Zedinjene države ostanejo izven vojne, je, da pomagajo Angliji z vsemi sredstvi in z vso naglico.

Po vesteh švicarske brzojavne agencije

je sovjetska vlada imenovala Aleksandrovskega za poslaniškega svetnika v Sofiji.

Aleksandrovski je takoj z letalom odpotoval na svoje nove službeno mesto, kjer je že prevzel svoje posle. Na poučenih mestih naglašajo, da je bil Aleksandrovski predsednik ruskega odposlanstva v sovjetsko-nemški razmejitveni komisiji. Imenovanje Aleksandrovskega se smatra za znamenje ruske državniške delavnosti v Bolgariji.

Reuter poroča, da je bila te dni prirejena v Londonu slavnostna pojedina na čast odhajajočemu angleškemu veleposlaniku v Washingtonu, bivšemu zunanjemu ministru lordu Halifaxu. Na pojedini so bili navzočni skoro vsi člani angleške vlade z ministrskim predsednikom Churchillom na čelu. Churchill je imel ob tej priliki govor, v katerem je med drugim dejal:

»Prav nič ni pretirano reči, da sta bodočnost vsega sveta in razvoj prosvetljenosti na krščanski podlagi odvisna od odnošajev med angleškim imperijem in Zedinjenimi državami.

Če se to sodelovanje ponese, se bo morda moral angleški imperij boriti sam dalje za svoj obstoj. V takem primeru pa bi bil vsakorogrožen napredek človeštva, ki ga morda nikdar več ne bi bilo mogoče obnoviti. Posebna sreča je ta, da v tako važnih trenutkih stoji na čelu Zedinjenih držav tako znamenita osebnost, kakršna je Roosevelt, ki je največji borec za svobodo in pravico. Smrt dozdašnjega angleškega poslanika v Washingtonu je povzročila angleškemu narodu in državi veliko izgubo. Da nastalo vrzel izpopolni, se je vlada odločila poslati za poslanika v Washington svojega najboljšega moža lorda Halifaxa.«

Nato je govoril tudi novi poslanik lord Halifax. Dejal je, da ne odhaja v Zedinjene države k tujcem, temveč k pravim prijateljem. Njegova naloga bo, da tolmači Zedinjenim državam stališče angleškega naroda in vlade ter obratno stališče Zedinjenih držav Angliji. Govorec o zdašnjem položaju je dejal lord Halifax, da gleda z zaupanjem v bodočnost.

Po raznih vesteh

so začele Zedinjene države delovati za obnovo tesnejših stikov s Francijo, kakor tudi za tesnejše stike med Francijo in Anglijo,

katerih bodoče oblikovanje bo natančneje določeno v okviru nadaljnjih medsebojnih razgovorov, ki jih je treba v kratkem pričakovati.

Nemški poročevalski urad objavlja: Po vesteh, ki so prišle iz Saigona,

se obmejni spopadi med Siamom in Indokino nadaljujejo in so v zadnjih dneh zavzeli večji obseg.

Boji se na severu raztezajo do pokrajine Kambodže. Zlasti hudi so ob cesti Poipet-Sisof. — Po francoskih informacijah so se pod pritiskom siamske vojske Francozi v Kambodži umaknili od siamske meje. Z napadi so tu pričele siamske čete. V zraku je prišlo do silovitih letalskih bojev. Po istih vesteh so Francozi nad džunglo v Kambodži sestrelili okoli 40 siamskih letal.

Italijanski list »Popolo d'Italia« piše, da ima v rokah zanesljive vesti o smernicah generalnega štaba angleške vojske. Po tem listu obstoji

angleški vojni načrt

iz naslednjih štirih točk: 1. V zdajšnji zimi je treba doseči zmago na Sredozemskem morju. 2. V l. 1941 je treba nuditi Nemčiji čim večji odpor na vseh koncih in krajih. 3. V prihodnji zimi je treba v Afriki osredotočiti

vse angleške sile. 4. Na pomlad v letu 1942 je treba udariti na Evropo prek oBalkana. Ob istem času naj bi tudi Amerika nastopila ob strani Anglije, Italijanski list pripominja, da poteka načrt, ki ga objavlja, iz povsem zanesljivih virov. Seveda, pravi »Popolo d'Italia«, ta načrt ne bo izveden, ker bosta na koncu vendarle zmagali Italija in Nemčija.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Za kg žive teže so se trgovali: v Mariboru: volji I. po 9, II. po 8.75, III. po 7.75, telice I. po 9, II. po 8, III. po 7, krave I. po 8.25, II. po 7.25, III. po 5.50, teleta I. po 12, II. po 9 din; v Litiji: volji in telice I. po 8.50, II. po 8, III. po 7.50, krave I. po 7, II. po 6.50, III. po 6, teleta I. po 9.50, II. po 9 din.

SVINJE. Za kg žive teže so se trgovali: v Mariboru: špeharji po 14.25, pršutarji po 17.50, v Litiji: špeharji po 14, pršutarji po 10.50, v ljubljanski okolici: špeharji po 14, pršutarji po 10 do 11, v Ljutomeru: pršutarji do 15, v Gornjem gradu: špeharji po 20, pršutarji po 16 din. Prasci za rejo so bili v Črnomlju po 250 do 350 din za rilec.

KRMA. V Mariboru: seno po 125, v Litiji: lucerna po 125, seno po 90, slama po 40, v ljubljanski okolici: seno po 130, slama po 60, v Gornjem gradu: lucerna po 120, seno po 110, slama po 60 din za 100 kg.

ZABELA. V Mariboru: slanina po 24, svinjska mast po 29, v Litiji: slanina po 24, svinjska mast po 28, v ljubljanski okolici: slanina po 24, svinjska mast po 28, v Ljutomeru: slanina po 24, svinjska mast po 25, v Gornjem gradu: slanina po 24, svinjska mast po 26 din za kg.

VINO. Pri vinogradnikih se je dobilo: v gornjegrajskem okolišu: navadno mešano vino po 6, finejše sortirano po 7, v litijskem okolišu: navadno mešano vino po 5 do 8 din liter.

MED. V Mariboru 33, v Gornjem gradu 30 din za kg.

KROMPIR. V Mariboru 1.60, v Litiji 1.50 do 2, v ljubljanski okolici 1.50 do 1.75, v Gornjem gradu 2 din za kg.

SIROVE KOŽE. V Mariboru: goveje 23, telečje 26, svinjske 14, v Litiji: goveje in telečje 22 svinjske 14, v Ljutomeru: goveje

in telečje 25, svinjske 14, v Gornjem gradu: goveje in telečje 20, svinjske 10 din za kg.

FIZOL. V Mariboru 6.75, v Litiji 5 do 7, v ljubljanski okolici 5 do 7, v Ljutomeru 4 do 6, v Gornjem gradu 6 din za kg.

MLEKO. V Mariboru 3, v Litiji 3, v ljubljanski okolici 3, v Gornjem gradu 2.50 din liter.

SIROVO MASLO. V Mariboru 48, v Litiji 45 do 52, v ljubljanski okolici 36 do 48, v Gornjem gradu 32 din za kg.

JAJCA. V Mariboru 1.75, v Litiji 2, v ljubljanski okolici 1.75 do 2, v Gornjem gradu 2, v Ljutomeru 1.75 do 2.25 din kos.

JABOLKA. V Mariboru 10 do 14, v Gornjem gradu 5 do 9 din za kg.

TRDA DRVA. V Mariboru 175, v Litiji 110, v ljubljanski okolici 75 do 160, v Gornjem gradu 115 din za kubični meter.

ZITO. V Mariboru: pšenica 425, rž 400, oves in turščica 410, v ljubljanski okolici: pšenica 450 do 500, turščica in rž 450, oves 400 do 450, ječmen 450 do 500, v Gornjem gradu: pšenica 385, ječmen 350, rž 375, oves 300, turščica 325 din za 100 kg.

MOKA. V Mariboru: pšenična 8.75, ajdova 8, v Litiji: pšenična 5 do 9, turščična 4.50, ajdova 7, v ljubljanski okolici: pšenična 5.50 do 9, turščična 5 do 7, ajdova 6.50 do 9, v Gornjem gradu: pšenična do 9, turščična 4, ajdova 8 din za kg.

ZELENJAVA. Na ljublj. trgu: cvetača (karfiola) 16, endivija 12, radič 24 din za kg.

PEROTNINA. Na ljubljanskem trgu: lepši petelini in kokoši 50 din za kos.

RIBE. Na ljubljanskem trgu: sardelice po 10 do 12, salpe po 26, lipanj po 28, živi krapi 26, postrvi po 40 din za kg.

Sejmi

20. jan.: Beltinci, Kočevje, Dovje;

21. jan.: Videm pri Brezicah (za goved in svinje), Teharje, Višnja gora, Novo mesto;

22. jan.: Mozirje, Sodražica;

25. jan.: Veliki Dol, Lendava, Blagovica, Rače. Slovenj Gradec (živinski in kramarski).

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 14. t. m. v devizah (prve številke službeni tečaji, druge v oklepajih tečaj na svobodnem trgu):

1 angleški funt za 174.57 do 177.77 (za 215.90 do 219.10) din;

1 ameriški dolar za 44.25 do 44.85 (za 54.80 do 55.20) din;

1 švicarski frank za 10.29 do 10.39 (za 12.71 do 12.81) din.

Nemška klirinška marka je bila po 17.72 do 17.92 din. Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 468 din.

MALA NEDELJA. Gasilska četa priredi v nedeljo 19. t. m. proslavo rojstnega dne Nj. Vis. kraljeviča Tomislava. Ob 2. uri bo cerkvena proslava, a ob pol 4. uri gasilska prireditel. Igrala se bo tudi narodna igra s petjem »Zaklad«. Vabljeni od blizu in daleč!

Iz Prekmurja

Nova imena murskosoboških ulic. S prirastkom hiš v Soboti so nastale tudi nove ulice, ki jih je bilo zadne čase že 20 brez imen. Te ulice so nedavno dobile svoja imena. Hkratu so nekatere ulice tudi prekrstili. Ena izmed najlepših ulic, dozdajšna Radgonska, je dobila ime po našem mladem vladarju, Razveseljivo je, da so pri določanju imen upoštevali slovenske zasluge. Tako so dobili svoje ulice prekmurski pisatelji. Najlepši drevored v smeri evangeličanske cerkve je imenovan po Trubarju, glavni trg, kjer bo štala gimnazija kneza Koclja, pa nosi ime po slovenskem knezu Koclju. Ostale ulice so imenovane po Slomšku, Prešernu, Cankarju, Čopu, Kreku in drugih slovenskih možeh.

Tujskoprometno društvo v Murški Soboti vneto deluje. Tujski promet je lani zaradi izrednih razmer tudi v Prekmurju zelo padel. Zato se je Tujskoprometno društvo v Murški Soboti trudilo, da poživlji zanimanje za deželno nekdanjega slovenskega kneza Koclja. Skupno s Putnikom je izdalo lično knjižico s slikami o Prekmurju, v slovenskem, srbsko-hrvatskem in nemškem jeziku. Stroški za to knjižico so čisto izčrpali društveno blagajno. Na zadni seji Tujskoprometnega društva je bil izvoljen za predsednika župan g. Ferdinand Hartner, za podpredsednika gimnazijski ravnatelj g. Ivo Zobec, za tajnika g. Ludvik Marič in za blagajnika upravnik pošte g. Slavko Vutkovič. Društvo si je nadelo za prihodno leto nalogo, nadaljevati olepšavanje mesta v skladu s trenutnimi potrebami in načrti občine. Predvsem so v načrtu zgraditev tržnice z javnim straniščem in čakalnice za potnike, ki potujejo z avtobusom z Glavnega trga. Urediti bo treba kanalizacijo nekaterih ulic. Glavno delo društva pa bo še vnaprej posvečeno budenju zanimanja za najmlajšo in najsevernejšo slovensko pokrajino, ki po svojih lepotah in posebnostih pač

»Lopov, ki ga trpite v svoji hiši. Snodi mi je predlagal, da bi mi jih prodal.«

»Ali ste jih kupili?«

»Ne. Pritajil sem se, da bi odkril, kaj vse ve.«

»Zakaj?«

»Da bi vas rešil.«

»Da bi me rešili? Prav nič me ne bo bolela glava, če ves svet zve, da sem bila Goliminova ljubica.«

»Če se tega ne bojite, — zakaj sprejemate pod svojo streho generala Simancasa in doktorja Galmierja?«

»Ker sem upala, da ju bom lahko kupila. Če mi bosta kaj pretila, bom oba odgnala. Potem naj pa brbljata po mili volji.«

»Toda če grستا k preiskovalnemu sodniku?«

Gospa je presenečeno pogledala kvišku.

»Malo bolj razločno se izrazite!«

»Gospa, prisegam vam, da ne bi govoril, če ne bi šlo za vašo čast in za vaše življenje.«

»Govorite!«

»Tisti gumb, gospa, ki sem vam ga dal takrat na plesu...«

»Kaj je z njim?«

»Ali veste, kje so ga našli?«

»Torej ni vaš dar?«

»Ne, ni.«

»Če bi bila to vedela, ga ne bi bila položila na svoje srce.« je dejala markiza in odtrgala z vratu zlato verižico, na kateri je gumb nosila. »Tu ga imate. Norčevali ste se iz mene... Nič me ne zanima, kje ste ga dobili.«

»Nisem se norčeval.«

»Zdaj vas pa sploh ne razumim več.«

»Ta gumb so našli v krvi poleg Julije Orivalove.«

F. Gobey:

Umor na plesu

27

»Ali naj vam rečem, da vas jaz ljubim?«
»To ste mi že dvakrat rekli, le dokazali mi tega niste.«

»Kakšnji dokaz bi pa radi imeli?«

»Zrtev, ki mi je niste ponudili, ki je pa tudi jaz od vas ne bom zahtevala.«

»Zrtev?«

»Da. Ne vprašujte, kakšno, ker vam na to ne bi odgovorila. Povedala vam bom samo, kaj sem sklenila. Ne bova se več videla. Odpotovati mislim iz Francije.«

»Nointel jo je presenečeno pogledal in si mislil:

»Izmakniti se hoče. Ona je ubila Julijo!«

»Sanjala sem,« je nadaljevala markiza, »da sem pobegnila nekam daleč, daleč v samotno, v solneno deželo, da sem se tam skrila in živela z dragim, ki sem si ga bila odbrala. Toda to so bile sanje. Sama pojdem.«

»Toda zakaj? Kdo vas sili k temu? Zakaj iščete zadovoljnosti tako daleč?«

»Ker sem ljubosumna. Ker bi hotela, da bi bil človek, ki ga bom ljubila, samo moj. Ker bi preveč trpela tu v Parizu, kjer možki mislijo, da sta naslada in prava ljubezen isto. In... ker sem bila izdana!«

»Torej ste ljubili?«

»Strastno. Čudite se, da vam to povem? Da, ljubila sem. Toda tisti, ki sem ga ljubila, me je strahopetno zapustil. Prekrla sem ga, in bog ga je kaznoval. Toda ljubezni si nisem mogla iztrgati iz srca. Ljubim še zmerom, toda brez upanja, ker me vi ne boste nikoli razumeli. Vi mislite, da me ljubi-

te, ker sem vam všeč. Toda vi me še ne ljubite dovolj. Če bi se prepustila strasti, ki me vleče k vam, bi še boj trpela, kakor trpim zdaj. Bolje je, da se ločiva, ker nimam toliko moči, da bi ostala na klancu, ki me zdaj vleče nazaj. Zaljubila sem se v vas v prvem trenutku ko sem vas videla... tudi to vam priznam. kakor sem vam priznala, da sem že prej imela človeka, ki mi je bil nad vse drag... in kakor bi vam priznala, da vas sovražim. Če bi me prevarali, kakor me je prevaral on.«

Nointel je bil v veliki zadregi. Zdelo se mu je potrebno, da zaduši ta ogenj. Toda kako naj to stori?

»Reči vam moram,« je dejal, »da sem vendar ljubosumen na vašo preteklost. Ali naj vam povem, da se zgražam, če se spomnim imena vašega nekdanjega najdražjega človeka?«

Markiza se je zdrznila in ponosno rekla:

»Če veste to ime, ga povejte.«

»Vaš dragi se je imenoval aji se je dal imenovati grof Golimin.«

»Reš je,« je hladno odvrnila markiza Barancosova. »Nedvomno ste ga prezirali. Ali mislite, da sem ga jaz cenila. Ljubila sem ga in to mi je bilo dovolj. Kogar ljubim, tega ne morem zatajiti.«

»Junaškega srca ste. Toda on vas ni bil vreden.«

»Ali kaj veste o njem?«

»Da je zlorabil vašo pisma.«

»Kdo vam je to rekel?«

zaslužni, da jo spozna vsa naša javnost. V tem pogledu je bil zadna leta dosežen že velik uspeh. Prekmurški teden je s svojo uspešno prirediteljsko znatno približal Prekmurje ostali Sloveniji. Njegova zasluga je, da izletniške družbe v čedalje večjem številu prihajajo v Prekmurje.

Hotel Krona v Murški Sohoti, ki je bil dolgo časa zaprt, je zdaj spet odprt. Prevzel ga je g. Marko Pavič, ki je bil včasih gostilničar v Gornji Radogoni.

Smrtna nesreča ali zločin. V Črnelavcih v Prekmurju, kjer je močna ciganska naselbina, so našli na banovinski cesti mrtvega 45-letnega cigana Štefana Horvata. Imel je hude poškodbe na glavi in zlomljeno nogo. Iz poškodb se ni dalo ugotoviti, ali je bil vzrok njegove smrti zločin ali pa morda prometna nesreča. Pokojni cigan Horvat je bilo priden delavec in zvest lovski paznik.

Dopisi

ST. VID NAD LJUBLJANO. (Smrtna kosa.) Te dni je bil v St. Vidu pogreb ge. Jerice Cirmanove. Blago ženo je spremilo na njeni zadnji poti mnogo prijateljev in znancev ugledne Cirmanove rodbine. Krsto so nosili od Cirmanovega doma na pokopališče fantje. Bila je vsa okrašena z lepimi vencji. Na zadnji poti je spremljala pokojnico tudi šolska mladina z učiteljstvom. Bodi ji lahka zemlja!

ZIBIKA. Preteklo leto je bilo pri nas zdravo leto, ker je umrlo samo 15 oseb kljub temu, da je naša župnija precej velika, saj šteje nad 2000 duš. Med umrliimi je 10 moških in pet žensk. Vsi so bili že precej v letih. Poročilo se je 11 parov. Rojeno je bilo 24 dečkov in 11 deklic, samih zakonskih. Zdravje se bo pa še bolj utrdilo, ker bomo morali čez leto pitf le vodo. Pri nas se vsako leto pridelava velika množina vina in sadjeca, lani pa je zima napravila veliko škodo na trtah in sadnem drevju, kar se bo še več let poznalo. Precej tukajšnjih vinogradnikov bo zavoljo tega ubožalo.

ZALEC. Smrtna kosa. Nedavno so ob veliki udeležbi sorodnikov in znancev položili k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Kancijanju v Zalcu 68letnega trgovca in posestnika g. Rudolfa Govejška iz Drešnje vas. Rajniki se je pred 40 leti kot mlad mesar-

ski pomočnik v ledenici tako močno prehladil, da je vse življenje trpel zaradi ohromljenja hrbtne mozga. Po delni ozdravitvi v bolnišnici je vodil s svojo prvo ženo gostilno in trgovino v Kasazah, nato nekaj let trgovino v Libojah, naposled se je med vojno preselil v Drešnjo vas, kjer si je prav lično uredil trgovino. Tu mu je po vojni zbolela žena za grižo in umrla. Zadnjih sedem let je bil po večini priklenjen na bolniško posteljo. Ob skrbni negi svoje zdajšnje žene je bil kljub boleznim vesel do zadnjega časa. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Vdovi pa izrekamo naše iskreno sožalje!

VRANSKO. Pomladek Rdečega križa na naši osnovni šoli je za božič obdaroval 109 otrok siromašnih družin. Obdaritev so omogočili številni dobrotniki. V šolski kuhinji je v zimskih mesecih oskrbovano s toplim mlekom in kruhom do 80 otrok siromašnih družin, zlasti onih iz oddaljenih vasi. Tudi sredstva za to oskrbo se črpajo iz prostovoljnih prispevkov tukajšnjih občanov, ki so po svojih močeh prispevali v denarju ali živilih. Bodi vsem dobrotnikom zvečne tolnje zahvala! — Takoj v začetku novega leta je smrt pobrala družinskega očeta g. Vranica Miho v Prekopi. Kako je bil rajniki spoštovan, je pokazal njegov pogreb. Naj počiva v miru!

Novice

* **Smrt matere predsednika Jugoslovske nacionalne stranke Petra Živkovića.** Te dni je umrla v Beogradu ga. Sara Živkovića, mati g. Petra Živkovića, armijskega generala v pokoju in predsednika Jugoslovske nacionalne stranke. Slava njenemu spominu!

* **Sreska seja Jugoslovske nacionalne stranke v Ptujju.** Nedavno nedeljo je bila v Ptujju seja širšega sreskega odbora Jugoslovske nacionalne stranke, ki je bila obiskana skoraj od vseh članov odbora. V odsotnosti zadržanega predsednika g. Petovarja je sejo vodil g. dr. Fermevc, ki je v uvodu podal kratko poročilo o stanju organizacije v ptujškem srezu. Banovinski tajnik dr. Zajec iz Ljubljane je nato v dvehurnem govoru obrazložil odbornikom zunanji in notranji politični položaj ter dal navodila za poživljenje dela v občinskih organizacijah Jugoslovske nacionalne stranke. V debati je bilo izneseno mnogo koristnih in pobudnih predlo-

gov. Odborniki so se spomnili tudi ministra g. dr. Kramerja, kateremu je bila poslana pozdravna brzojavka z iskrenimi željami za skorajšnjo popolno ozdravljenje. V decembru so se uspešno vršile seje sreskih odborov v Ljubljani, Mariboru in Gornjem gradu. V prihodnjih tednih bodo tudi še v ostalih srezih.

* **Anton Mirnik umrl.** V Zavodni pri Celju je umrl v 74. letu upokojeni poštni upravnik in hišni posestnik g. Anton Mirnik. Pokojnik je bil po rodu Celjan. Pokojnik je bil odličen uradnik in kremenit značaj. Že v dobi, ko je bilo to nevarno, je neustrašno izpričeval svoje neomajno nacionalno in napredno mišljenje. Skupaj s svojo ljubljeno soprogo je vzgojil svoje otroke strogo v nacionalnem duhu. Antonu Mirniku bodi ohranjen časten spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

* **Dako Makar je umrl.** Iz Meališke smo prejeli sporočilo, da je nenadno umrl g. Dako Makar, bivši narodni poslanec, posestnik in hotelar Rajnki je bil nacionalen mož in znan daleč naokoli. Pogreb rajnkega bo v petek ob 14. uri. Blag mu spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

* **Opozorilo delodajalcem!** Od 1. novembra lani dalje se računajo prispevki za socialno zavarovanje po novi prispevni tarifi. Okrožni urad je razposlal delodajalcem razpredelnico mezdnih razredov in prispevkov in to objavil tudi v svojem glasilu »Delavskem zavarovanju«. Razpredelnico je okrožni urad razposlal tudi vsem občinskim uradom. Po tej naredbi se plača na primer za vajence izpod 18 let mesečno 32 do 33 din (mezdni razred 0.), za služkinje in postrežnice mesečno 48 do 50 din (mezdni razred I.). Za nekvalificirano pomožno osebje v gostinskih obratih se plača najmanj 97 do 101 din (mezdni razred IV.). Urad naproša delodajalce, da vžamejo to pojasnilo na znanje in plačilnih nalogov, v katerih so prispevki zaračunani po novih mezdnih razredih, ne vračajo po nepotrebnem.

* **Napoved ostrejšega nastopa na Hrvatskem.** »Hrvatski dnevnik« napoveduje, da bodo oblasti na Hrvatskem ostreje prijele vse tiste, ki mislijo, da je bila dozdašnja prizanesljivost banske oblasti znak nekake slabosti. Pokazali bomo odločnost, ki je danes nujno potrebna. S tem ne napovedujemo morda kake dobe preganjanj. Hrvatska seljaška stranka ni in ne bo nikogar preganjala zaradi njegovih načel. Ne more pa več mirno dopuščati, da bi jo drugi ovirali pri izvajanju njenih načrtov. Kdor ne želi sodelovati,

»Strahoja. In vi ste mi ga podtaknili!«
 »Misliš sem, da je vaš.«
 Prebledela je.
 »Torej me dolžite tistega umora?«
 »Bog nas varuj! Deset let svojega življenja bi dal, če bi se lahko čimprej prepričal o vaši nedolžnosti.«
 »Torej me le sumničite? Zakaj pa? Ker je to moja začetna črka? Neumnost!«
 »Če bi bilo samo to!«
 »Ali imate še kaj? Vse hočem zvedeti!«
 »Ali se spominjate, da ste me takrat, na tistem plesu, vzeli pod roko?«
 »Spoznali ste me? Da, jaz sem bila...«
 »Pustil sem vas na hodniku prve vrste lož.«
 »Res je. Blizu tiste lože, kjer je bila tista nesrečnica umorjena. Toda to še ničesar ne dokazuje.«
 »V loži so vas videli.«
 »Zdaj mi je jasno. Lopov Simancas vam je rekel, da je spoznal moj glas.«
 »Ali je lagal?«
 »Ne, bila sem v loži.«
 »Priznavate?«
 »Da, in celo povedala vam bom, zakaj sem bila.«
 »To mi je že Simancas povedal.«
 »Rekel vam je najbrž, da sem šla v ložo po pisma, ki sem jih nekot pisala Goliminu. Upam pa, da se ni drznil reči, da sem tisto žensko umorila?«
 »Motite se. Tudi to je rekel. Dejal je, da bo vse razkril preiskovalnemu sodniku, če ne boste sprejeli predlogov, ki jih bo stavil.«
 »Ali mislite, da bi morala te predloge sprejeti?«
 »Za nobeno ceno, ker sta ta dva lopova penasitna. Ko bi izmamila od vas del vašega

premoženja, bi nazadnje od vas zahtevala vse. Svetujem vam, da bežite. Jaz sem se hlinil, da na pol sprejemem. Simancasove predloge, samo da bi vam pridobil dovolj časa za beg. Meni se ne bo upal, kljubovati, ker ga pošljem v ječo. Če bi ga pregnali, bi se pred mano umaknil čez mejo in vas od tam naznanil. Zato morate odpotovati pred njim.«
 »Ali vam je vse zaupal? Zakaj prav vam?«
 »Misli, da se hočem z vami oženiti zaradi vašega premoženja. Kakor da človek brez denarja ne bi mogel ljubiti!«
 »Pravite, da me ljubite, pa me tako sodite!...«
 »Tudi če bi bilo vse to res, ne bi mogel iztrgati iz svojega srca čuvstva, ki me osrečuje in onesrečuje hkratu. Morda — tako bi si mislil — ste jo ubili v trenutku nepremišljenosti in nagle jeze... In orožje tudi ni bilo vaše...«
 »Če pa dokažem, da s tem zločinom nisem prav nič v zvezi?«
 »Če to dokažete, vas bom prosil, da me pooblastite, da zgnetem tista dva lopova v prah, in potem pojdem z vami do konca sveta.«
 »Jaz se ne bom mogla opravičiti, ne da bi hkratu priznala enega tistih grehov, ki jih družba ne odpušča. Sodnik, ki me bo zaslišal, bo zvedel, da sem bila Goliminova ljubica, da moja pisma...«
 »Kaj? Vi hočete...?«
 »Vse hočem povedati. Jutri bom prosila gospoda Rogerja Darcyja, naj me zasliši.«
 »Toda...«
 »Če bi bila to storila takoj, bi se bila ognila velikim neprijetnostim, in v tem primeru tudi ne bi bili zaprti onega nedolžnega de-

kleta. Slišila sem, da so jo že izpustili iz ječe.«
 »Pred nekaj dnevi.«
 »Prisegam vam, da nisem govorila, ker sem mislila, da je ona kriva in ji nisem marala še obtežiti položaja.«
 »Kaj ste torej videli?« je vprašal stotnik.
 »Poslušajte me,« je dejala markiza in skočila s konja. »Povedala vam bom vse, kar bom jutri rekla preiskovalnemu sodniku. Potem boste sami lahko vse presodili. Povedala sem vam že, da me je izdal možič, ki sem ga ljubila, in to zaradi ženske, ki je svojo ljubezen prodajala. Komaj se mi je v srcu nekoliko zacellila rana, ki mi jo je bil zadal, pa me je spet kakor blisk z jasnega zadela novica o njegovi nenadni smrti. Ko sem se nekoliko pomirila, sem dobila Julijino pismo, v njem mi je pisala, da so ji prišla v roke pisma, ki sem jih pisala grofu, in da mi jih lahko vrne na plesu v operi, in sicer v loži šte. 27. Dolgo sem se pomišljala, nazadnje sem pa le šla tja. Sestanek je bil določen za poldrugo uro zjutraj in bila sem točna. Toda menda sem vseeno prišla prarano. Vratařica mi je rekla, da sme pustiti v ložo le po eno žensko naenkrat, da je zdaj v loži neki domino in da moram čakati, dokler se iz lože ne odstrani. Mislija sem, da si je to ženska sama izmislila in sem hotela kar stopiti v ložo, tedaj pa je prišla iz nje moja prednica.«
 »Visoka, vitka, v preprostem kostumu?«
 »Ne,« je odvrnila markiza. »Ženska je bila srednje postave in domino je imela okrašen z dragimi čipkami.«
 »To je pa res čudno,« je pripomnil Nointel in zmajal z glavo.
 »Zapomnila sem si jo dobro, ker sem jo

naj se umakne. Nihče nima pravice izrabljati svojega položaja za oviranje načrtov banske oblasti. Vsi tisti, ki danes napadajo in psujejo Hrvatsko seljaško stranko in dr. Mačka, ne bi imeli poguma niti vzdihniti, če ne bi bilo teh dveh činiteljev. Toda naj govore ti modrijani, kar hočejo, močna in človekoljubna osebnost dr. Vladimira Mačka bo še dolgo vrsto let prevladovala v hrvatskem političnem življenju. Zmešali se bodo še mnogi računski, sklenjeni brez krčmarja.

* **Vžigalice se ne bodo podražile.** Združene prodajalcev tobaka v Beogradu objavlja: V zadnjem času se je pojavilo veliko povpraševanje po vžigalicah. Glede na to smo pooblašteni izjaviti, da vžigalice ne bo zmanjkalo in da se ne bodo podražile. O tem se obveščajo prodajalci tobaka, da na to opozorijo svoje odjemalce in ostalo občinstvo.

* **Dvojčka na novega leta dan.** V hiši kovaškega mojstra Ervina Košerja v Petrovčah blizu železniške postaje se je na novega leta dan zglasila štorčinja in oblagodarila delavca Vuzma z dvema krepkima fantoma. G. Košir smatra ta dogodek pod njegovo streho za srečosen v letu 1941. Vuzem je prišel s svojo ženo po vdoru Nemcev v Francijo v drugi polovici minilega leta iz Francije domov in se nastanil v Petrovčah, kjer je uslužben v keramični tovarni.

* **Pokop utopljenih italijanskih vojakov.** Te dni je bil v Dubrovniku pokop štirih Italijanskih vojakov, katerih trupla je pred nekaj dnevi naplavilo morje na plitvino pri Dubrovniku. Trupla so pokopali na vojaškem pokopališču na Lapudu. Pri pogrebu so bili navzočni italijanski konzul iz Dubrovnika, predstavniki naših oblastev, italijanska kolonija in oddelek naše mornarice. Krste so bile pokrite z italijanskimi zastavami. Pred sprevedom so nosili jugoslovanski mornarji štiri križe z imeni ponesrečenih italijanskih vojakov. Pred pokopom je imel italijanski konzul govor, v katerem je dejal, da so ponesrečeni vojniki junaško padli za veličino Italije in vodjo in jih zato italijanski narod smatra za žive zglede, ob katerih se bo italijanski narod hrabil za boj do zmage.

* **Umrla je 112 let stara Beograjkanka.** Te dni je umrla v Beogradu Leposava Risčičeva. Ženska je dočkala visoko starost 112 let in je bila do zadnjega vedra in čila. Pred petdesetimi leti ji je umrl mož. Skoraj trideset let ni mogla hoditi in ni šla iz hiše. Bila je najstarejša ženska v Beogradu.

* **Pogreb na otok Korčulo naplavljenega italijanskega vojaka.** Nedavno so ribiči na

Korčuli opazili, da je valovje premetavalo neko moško truplo. Ko so se čolni približali, so zagledali mrtvega vojaka, ki je imel okrog sebe reševalni pas. Potegnili so ga na obrežje. V njegovi obleki so našli nekaj denarja in legitimacijo na ime Giacomo Benzona, vojak 2. planinskega polka. Truplo so slovesno pokopali. Pri pogrebu so bili navzočni italijanski konzul iz Splita in predstavniki jugoslovanskih oblastev.

* **Smrt najstarejše Belokrajinke.** V Črnomlju je umrla 99letna Katarina Kuretova, stara mati brivskih mojstrov Draga in Slavka Satožnovih v Črnomlju. Pokojnica je bila najstarejša Belokrajinka. Dobro se je še spominjala tlačanstva. Kot deklica je celo sama dvakrat delala v grajski kuhinji in tako nadomeščala mater, ki bi bila morala iti na tlako. Spominjala se je tudi hajdukov, ki so prihajali preko Kolpe. Nekoč je v smrtnem strahu za grmom nehotu prisluškovala devetim hajdukom, ki so si razdeljevali naropano blago. Pokojnica je vzgojila poleg rano umrle hčere tudi devet njenih otrok svojih vnukov in vnukinj, izmed katerih so skoro že vsi poročeni tako da je bila pokojnica tudi prababica njihovim otrokom. Ranjki bodi ohranjen blag spomin!

* **Nenadna smrt.** V Zgornjem Logu pri Litiji je nenadno umrla 60letna Marija Kresova, ki je gospodinjila svojemu bratu vdovcu znanemu banovinskemu cestarju in ribiču g. Nacetu Kresu. Pred leti mu je umrla žena in je teta Marija prevzela skrb za vzgojo in gospodinjstvo. Skrbni ženi bomo ohranili blag spomin!

* **Mlada mati je šla v Savo.** Te dni je skočila v Savo 30-letna mehanikova žena Frančiška Buršičeva. Bila je zadnji čas zelo potrta in je gotovo storila svoje obupno dejanje v duševni zmedenosti. Rajnka je zapustila štiri mladoletne otroke.

* **Pod Velebitom ponesrečena ladja.** V podvelebitnem prelivu se je nedavno noč potopil motorni čoln »Nevidžale« na katerem je bil tovar usnja, namenjenega v Zadar. K sreči je morje tam globoko le šest metrov tako da bodo morda ladjico še dvignili. Posadka se je rešila.

* **Prva žrtev novega premogovnika.** Novi premogovnik Vranja peč v Št. Ilju pri Velenju je terjal prvo smrtno žrtev. Ko je 35letni kopač Vin Jelen kopal nedavno v rovu premog, se je vsuta nanj debela plast premoga in mu prizadejala hude poškodbe. Na pomoč je takoj prispeel zdravnik »elence bratovski«.

dil takojšen prevoz ponesrečenca v slovenjegraško bolnišnico, kjer so ugotovili, da mu je plast premoga stisnila prsni koš in zlomila več reber. Razen tega je dobil hude notranje poškodbe. Zdravniki so se trudili, da bi mu rešili življenje. Njihov trud pa je bil zaman in je Jelen izdihnil. Bodi žrtvi dela ohranjen blag spomin!

* **Smrtna nesreča v premogovniku.** V nedeljo zjutraj se je pripetila v kisovalnem rovu pri Zagorju huda nesreča. 24letni rudar Ivan Perko je s tovarišema Otmarjem Petelinom in Karlom Mandriero polagal tire na odkopu Jašek je bil od vseh strani zavarovan z močnim opornim tramovjem. Nenadno pa se je nad rudarji zrušil strop jaška. Mandriera in Peterlin sta še pravočasno odskočila na varno, na Perko pa se je zrušila težka plast, da je bil takoj mrtev. Pokojni Perko je bil bister fant in je hotel k seneji obiskovati rudarsko šolo, a zla usoda mu je preprečila vse račune. Ohranimo blag spomin nesrečnemu mladeniču, ki je postal žrtev nevarnega rudarskega dela. Zalujočim naše iskreno sožalje!

* **Tri smrtne žrtve požara v kmečki sobi.** V Slokovcih pri Ludbregu se je pripetila huda nesreča. V hiši posestnika Funtka so na peči sušili konopljo. Zraven peči se je tisti čas igral dveletni Ivica in v zibelki je bil še njegov osem mesecev stari bratec Jurek. Nenadno se je konoplja vnela in plameni so zajeli oba otroke. Na pomoč jima je prihitela 65let stara babica Magdalena, ki pa se še sama ni mogla obvarovati ognja. Ko so na krike prihiteli ostali domači v hišo, je bilo že prepozno. Vsi trije so dobili take opekline, da so za poškodbami kmalu umrli.

* **Huda železniška nesreča** se je zgodila te dni na škofjevoški postaji. Dva tovarna vlaka sta trčila drug v drugega. Materialna škoda je znatna, vendar pa nesreča ni terjala človeških žrtev.

* **Smrtna nesreča.** Gostilničar in mesar g. Tone Lintner je bil lastnik gostilne pri litijškem mostu. Imel je tudi obsežno posestvo. Pred prazniki si je montiral doma lastno žago cirkularko. Tik pred Silvestrovim se je zavrtela cirkularka prvič. Gospodar je bil ves vesel ker je dobila hiša novo pridobitev. Toda pri delu se je zgodila nesreča. Kolesje cirkularke mu je odrezalo na desni roki tri prste do drugega členka, palec in kazalec pa poškodovalo. Domači so ranjenega gospodarja brž spremili do zdravnika, ki mu je nudil prvo pomoč, nato pa so ga z vlakom prepeljali v slovenjegraško bolnišnico. Že vse je kazalo,

dvakrat videti. Stopila sem torej v ložo in zagledala tam Junjo Orcivalovo. Bila je sama. Tudi ona je imela crnobei domino. Stopila je k robu lože, jaz pa sem bila tako neumna, da sem se ji približala in ji rekla nekaj besed. Simancas in Galmier sta me slišala in spoznala, zdaj pa to lahko zlorabljata. Potem sva se z Julijo umaknili v ozadje lože. V Julijini roki sem opazila panljaco, iz nje je potegnina bledela in mi ga pokazala, kakor bi mi bila hotela namigniti da ima sredstvo, s katerim bi se znašla brani. Jaz sem pa mislila, da mi misli moja pisma prodati in sem zato vzela s seboj večjo vsoto denarja v bankovcih.

»Ali jih ni vzela?«
»Ne. Norčevala se je iz mene in me zasmehovala. Vrgla mi je v obraz, da jo je njen ljuček samo zato zavrzel, da bo lahko dvoril meni.«

»Gaston Darcy?«
»Da, vaš prijatelj. Zahtevala je od mene obljubo, da ga ne bom vzela za moža. Ta predlog sem tako hitro sprejela, da je morala takoj razumeti, da se za Darcyja zelo malo menim. Potem je bilo konec najinega pogovora, izročila mi je pisma, jaz pa sem hitro šla, da bi bila čim prej doma. Ko sem stopila iz lože, sem spet srečala zakrnikano žensko, ki je bila pred mano v loži, in videla sem, da se je iznova vrnila tja.«

»Ali ste prepričani, da je bila ista ženska?«
»Cisto prepričana. Spoznala sem jo po postavi, po vedenju in po čipkah.«

»Ta je torej umorila Julijo!«
»Tako sem si tudi jaz mislila. Ko sem zvedela, da so zaprili neko dekle, sem mislila, da je to tista ženska, ki je za mano prišla v ložo.«

»...«
»Krat peči pri vas doma?«

»Da, toda vselej je peko še kup drugih. Ne spominjam se njene postave in je ne bi bila mogla spoznati po njej.«

»Ali njenega glasu niste slišali?«

»Ne, ker se mi je preveč mnilo. Toda vratarica bi se lahko spomnila mojega in njenega glasu. Ali gospodične Lesterelove niso soočili z vratarico?«

»So, toda brez uspeha. Stara neroda je vztrajno trdila, da je moral Orcivalovo umoriti Lolif. Tudi jaz sem jo izpraševal.«

»Vi? Zakaj se pa sploh vi v to zadevo mešate?«

»Gaston Darcy je moj najboljši prijatelj in on ljubi gospodično Lesterelovo.«

»Rekli ste mi, da je zdaj že prosta.«

»Začasno. Toda dokazano je, da je bila tisto noč v operi.«

»Torej je le bila?«

»Bila je. Osumili so jo, ker je tisto bodalo njeno. Jaz sem pa sumil vas, ker sem mislil, da je tisti gumb vaš.«

»Kdo je našel gumb?«

»Vratarica lože. Takole je torej vse skupaj bilo: Moj prijatelj nikakor ne mara pustiti gospodične Lesterelove tako jo ljubi.«

»Vaš prijatelj ima plemenito srce.«

»Namesto njega bi jaz storil isto. Nihče mu ne bo mogel očitati, da je to storil iz koristljubja, ker je gospodična siromašna.«

»Zato pa je lahko srečna.«

»Darcy me je prosil, naj mu pomagam pri iskanju dokazov nedolžnosti gospodične Lesterelove. Napravila sva posebno preiskavo na lastno pest. Isti večer, ko sem prvič govoril z vami, sva večerjala z vratarico in njenima hčerama. Povem naj vam še, da

...«
»Cudno mi je tudi zdelo, da se je Simancas hvatil, kako lepo ste ga sprejeli. Hotel sem si to razložiti, pa ...«

»Pokazala sem se, da ne bi kdo sumil, kje sem bila prejšnjo noč.«

»Cudno se mi je tudi zdelo, da se je Simancas hvatil, kako lepo ste ga sprejeli. Hotel sem si to razložiti, pa ...«

»Upam, da ste si vse prav razložili. Tisti dan — bila je nedelja — je padel v mojo uslo, čes da mi mora sporočiti nekaj zelo pomembnega. Sporočil mi je novico o umoru Julije Orcivalove — tega takrat še nisem vedela — in je nesramno povedal, da me je videl v loži števil 27. Dejal je, da me bo ovdal na sodišču, če ne bom sprejela pogojev, ki mi jih bo zastavil. Zaenkrat se je zadovoljil z dostopom v moj dom in seveda sem popustila.«

»Tisti večer ste potem morali iti z njim in z njega vrednim njegovim tovarišem v družbo?«

»Da. Zvečer sta se celo peljala z menoj v Bulonjski gozd, kjer je največ ljudi, in povabiti sem ju morala najprej na ples, potem pa še na lov. Bilo mi je vsega preveč. Vendar se mi pa ta lopov ni upal reči v obraz, da sem jaz umorila Orcivalovo.«

»Ker ve, da vi tega niste storili. Toda on mi bo pomagal, da zločinko najdemo. Prisilil ga bom k temu.«

»Tudi vaš gumb vam bo pomagal. Oh, kar strese me, če pomislim, da sem ga nosila na svojem srcu. Izročite ga preiskovalnemu sodniku! Toda zakaj ste mislili, da je gumb moj?«

»Ker je vaša začetna črka na njem.«

(Dalje)

da se bo rana kmalu zazdravila. Naenkrat pa je prišel brzovjav, ki je oznanil njegovo smrt. Pokojnik se je vneto udeleževal v gasilstvu. Uglednemu možu bodi ohranjen lep spomin!

* **34 svinj je poginilo med prevozom.** Nedavno so prispeli na Prevalje štirje vagoni pitanih svinj, namenjeni za mežiške rudarje. Pri razkladanju pa so ugotovili, da je izmed 183 rilcev 34 med vožnjo poginilo. Svinje so se zaradi prenatrpanosti v vagonih zadušile. Prišle so iz Srema. Živali, ki so poginile, so naložili na tovorni avtomobil in jih prepeljali v tvornico mila »Zlatorog« v Mariboru, kjer jih bodo porabili pri izdelavi mila.

* **Iz umobolnice je ušel.** Iz umobolnice na Studencu je te dni pobegnil gluhonemi Gašperlin Franc, star 31 let, doma iz Gornjega Brnika pri Cerkljah. Orožniki so iskali pobeglega na njegovem domu, kjer so domači povedali, da se ni Franc javil doma. Na begunca, ki postane od časa do časa tudi nevaren, opozarjamo ljudi, ki naj ga prijavijo najbližji orožniški postaji.

* **Usoda poslednje žrtve pri Ozlju pojasnjena.** Kakor smo kmalu po železniški nesreči v bližini Ozlja pri Metliki poročali, so pogrešali tudi na orožne vaje v Karlovec poklicanega posestnika iz Dolnjega Lakenca Janeza Povšiča, o katerem ni bilo, odkar je odšel z doma. nobenega sledu več. Po nekaj tednih so začeli domači sumiti, da bi utegnil biti tudi pogrešani med železniškimi nesrečenci. Toda vse poizvedovanje je ostalo dolgo časa brez uspeha. Šele pred kratkim je hudo prizadeta žena Marija Povšičeva dobila o dorožništvu v Mokronogu obvestilo, da so ga našli po opisu obleke in perila in da je pokopan v Ozlju. Prejela je tudi mrliški list. Z izgubo moža in očeta je ubožna družina zelo prizadeta. Pokojni je zapustil pet otrok v starosti od štirih do 13 let. Gotovo bo železniška uprava tudi za to družino preskrbela, kolikor je v njeni moči.

* **Beračica umrla v hlevu poleg sinčka.** V petek zvečer se je zglasila beračica Rozalija Kačičnikova iz Malega Doliča pri Vitanju s svojim 8letnim sinčkom pri posestniku Antonu Kvasu na Zg. Hudinji pri Celju in zaprosila za prenočišče. Posestnik ji je ustregel in ji odkazal prostor v hlevu. Ko se je deček zgodaj zjutraj zbudil in je poklical svojo mater, da bi vstala, je opazil, da je mati mrtva. Ubožica je bila v spanju poleg njega izdihnila.

* **Vpričo otrok se je obesil.** Pred dnevi je prišel 43-letni posestnik Anton Jager iz Proseniškega pri Št. Juriju ob južni železnici vi-

njen domov. Začel je razgrajati ter pretepati ženo in otroke. Žena je pobegnila v bližnji gozd. Ko je oče dobil sekuro in hotel pobiti otroke, so otroci zbežali iz hiše. Nato je stopil oče v gospodarsko poslopje, si vpričo prestrašenih otrok nadel zanko okoli vratu in se obesil. Grozni dogodek je pretresel vse prebivalstvo.

* **Zidanice na Dolenjskem obiskujejo tatovi.** Samo v okolici Sv. Duha pri Krškem je bilo pred kratkim izvršenih 11 vlomov po večini v zidanice. Po zaslugi raškit orožnikov pod vodstvom komandirja g. Kirigina, njegovega pred dnevi došlega namestnika narednika g. Mirtiča in podnarednika g. Grudna je uspelo poloviti petčlansko tolpo, med katero je bila tudi ženska, ki je bila strah in trepet vsej okolici. Bili so to trije bratje Franc, Martin in Justin Vajdičevi, Franc Cerovšek in Milka Cerovšek, vsi doma iz Nove gore pri Sv. Duhu.

* **Detomorilki so na sledu.** Ob pešpoti ob savinjski progji v Medlogu pri Celju so nedavno našli zmurnjenega nekaj dni starega otroka. Orožniki so takoj uvedli preiskavo. Raztelesenje je usotovilo, da je morilka dete zadavila. Preiskava je toliko napredovala, da so morilki že na sledi.

* **Svojo teto je umoril in oropal.** V Trnovem je bil izvršen roparski umor, katerega žrtev je postala 61letna mestna delavka Marija Podpečanova. Našli so jo mrtvo v njeni baraki. Policija je takoj uvedla zasledovanje za zločincem. Na podlagi neizpodbitnih dokazov je bilo ugotovljeno, da je morilec Podpečanove njen 27letni nečak Henrik Podpečan. Po pričevanju sosedov je mladi izprijenec pokojno staro ženo nekajkrat obiskal med prazniki, očitno zato, da bi dobil od nje denarja. O priliki obiskov se je pogloblje seznanil z razmerami Podpečanove ki je morala imeti prihranjeno čedno vsoto denarja. Morilec je moral med drugim dognati, kje je hranila sorodnica denar. Imela ga je skritega kar na sebi v vrečici, pršiti pod obleko. Potek krvavega zločina si potlej ni težavno predočiti. Morilec je svojo žrtev tako rekoč na pragu, ko mu je odprla in spet zaprla vrata, zahrbtno z bajonetom udaril po glavi ter ji prizadejal smrtne rane. Ko je bila stara ženska že mrtva, jo je šele oropal in pobegnil. V raztresenosti pa je pustil na mestu zločina vojaško zaponko, ki ga je izdala Henrik Podpečan ima v Ljubljani mater in pri njej so se najprej oglašili policijski organi. Po materinih izjavah je bil Henrik že nekaj tednov na orožnih vajah neke bli-

zu Zagreba. Za praznike se je vrnil domov in kmalu nato spet izginil neznan kam. Skoraj gotovo je Podpečan po umoru zbežal na Hrvaško.

* **Sprejem mladeničev v Inženjsko podčastniško šolo** v starosti od 18 do 21 let in Vojno podkovsko v starosti od 17 do 21 let. Rok za prijavo je do 15. marca t. l. Vsa zadevna pojasnila dobite ustno ali pisмено v: Koncesionirani pisarni Per Franc. kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek ali znamko za 10 din. 15

* **Varujte se nalezljivih bolezni.** Zato naročite knjigo dr. Josipa Tičarja »Boj nalezljivim boleznim«. Knjiga podaja popis važnih nalezljivih bolezni z navodili za nego bolnikov. Naroča se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3. in stane s poštnino vred 16 din.

* **Vsaka kmečka hiša mora imeti knjigo »Prva pomoč ponesrečenim živalim«,** ki jo je spisal profesor dr. Ferdo Kern. Knjiga je neogibno potrebna vsakemu kmetovalcu. Naroča se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3. in stane s poštnino vred 16 din.

* **Mlad je začel.** V Pražakovi ulici v Ljubljani je nedavno srečal detektiv 20-letnega Draga, ki se mu je skušal umakniti, a je bilo že prepozno. Draga je iskala policija že več tednov. Pred dnevi je bila obveščena od orožnikov, da je vlomil tudi v hišo posestnika Andreja Pleška v Bizoviku. Drago, ki je bil rojen Ljubljancan, je kmalu izstopil iz šole in se pričel potepati. Nikoli ni prijel za poštno delo in je tako zgodaj zašel na kriva pota. Najprej je kradel po trgu in hišah. Seveda so mu tudi hitro prišli na sled in je bil večkrat zaporedno kaznovan. V zaporu se je še bolj pokvaril in se seznanil z vsemi mogočimi potepuhi, s katerimi se je družil tudi, ko je prišel iz zapora. Zahotelo se mu je v svet in je šel za nekaj časa na Hrvaško, nato pa se je klatil po Mariboru in se ustavljal po manjših krajih na Štajerskem. Že takrat je rad kradel kolesa, ki jih je prodajal. Nedavno se je zatekel v Bizovik, kjer se je ustavljal pri posestniku Plešku, ki ga je vzel za hlapca. Nekaj tednov je bil Drago pošten, tako da mu je gospodar precej zaupal. Navihane pa se je samo potuhnil. Drago si je pripravil vlomilsko orodje, s katerim je v odsotnosti domačih oplenil hišo. Ko sta prišla gospodar in gospodinja iz mesta domov, sta našla stanovanje oplenjeno, hlapca pa ni bilo nikjer. Po aretaciji se je izkazalo, da je Drago vsa

Maritz Lilie:

Blodnje življenja

Povest iz preteklih časov

»Kakor ti, sem tudi jaz nejeverni Tomaž,« je rekel prijatelj, »zato ti nisem predlagal obiska. Zdaj pa ti odkrito priznam, da bi ga tudi sam posejil: že zaradi tega, da bi lahko v družbi, ki brez prestanka razpravlja o tej tajni vedi, vsaj lahko rekel tudi kakšno besedo o tej zadevi.«

»Ali je možak Danec?« sem ga vprašal. »Francoz je in se piše Raboullain. Zna samo svoj materini jezik in malo latinski in grški. Če ti je prav, pojdiva takoj k njemu.« Seveda sem bil takoj pripravljen za odhod. Šla sva po neštetihih ulicah in cestah ter prišla naposled na trg, sredi katerega je stal spomenik katerega izmed danskih kraljev. Pred veliko višjo podobno palači, je moj spremljevalec obstal. »Na cilju sva,« je rekel. »V drugem nadstropju te hiše stanuje Raboullain.«

Medtem je nastala že tema in po ulicah in cestah so začeli prižigati plinske svetilke. Nekoliko vznemirjena sva stopila v hišo. Siroke s preprogami pokrite stopnice so držale v drugo nadstropje. Pred vhodom nama je odprl vrata v posebno uniformo oblečen služabnik in izjavil, da je njegov gospodar doma in da mu bo naju najavil. Kmalu se je služabnik vrnil in naju zaprosil, naj mu slediva.

Šli smo skozi vrsto sob, v katerih je vladala zagonetna poltema. Kolikor sem mogel opaziti, so bile vse sobe temno tapecirane.

Zadnji prostor, v katerega smo prišli, je bil ves obložen s črnim suknom. Nam nasproti stoječa stena je imela v sredi črno lakirana vrata s srebrno kljuko. Služabnik je trikrat potrkal in skozi vrata smo zaslišali srebrni glas zvočnika. Takoj nato so se vrata odprla in bili smo v precej veliki dvorani. Tudi tu so bile stene obložene s črnim suknom, po katerem so bile raztrosene številne serbrne zvezde različne velikosti. Na eni izmed sten smo videli dvanajst znamenj živalskega kroga in tretjo steno so krasile kovinske upodobitve meseca v njegovih izpremembah. Sredi sobe je stala velikanska okrogla miza, na kateri je ležal kup velikih knjig, med dvema gorečima svečama je stal križ s Kristusom in pred njim je ležala človeška lobanja. Mogočen globus, daljnogled, razne karte, kape in nebo z zvezdami, so stali in ležali naokrog. Nagačene sove, netopirji in ježi so krasili leseno hišico velikanske staromodne ure. S stropa viseča svetiljka, opremljena z zelenim steklenim senčnikom, je oddajala skrivnostno čarobno razsvetljavo, ki se je družila z rumenim svitom sveč in zaradi tega še posebno svojevrstno učinkovala. Za mizo pa je sedel zakopan med debelimi knjigami mož, ki mu je veljal najin obisk. Bil je astrolog (prerok iz zvezd) Raboullain.

Čudna pojava je bila učeni mož, ki naj bi bil znal iz položaja zvezd brati usodo ljudi. Dolgi beli lasje so mu padali na rame,

4 valujoča brada enake barve mu je pokrivala prsi in dolg, težek kaftan je pokrival na videz visoko in krepko postavo. Meni se je zdelo, kakor bi lasje ne bili naravni. Nikakor niso bili v skladu z živahno barvo obarva in z bleščočimi se očmi. Vsa oprema sobe, skrivnostna razsvetljava, zunanost stanovanca v teh prostorih so bile preračunane na to, da bi vznemirjale slabe živce in jih že v naprej pripravljale dovzetne za zagonetnost, ki je obdajala moža. Name so seveda napravljale vtisk komedijantstva, čeprav se v začetku nisem mogel čisto ubraniti mračnega čara, ki je vladal v tem prostoru.

Ko sva vstopila, je astrolog počasi obrnil glavo proti nami, naju nekaj časa pozorno gledal in nato šepetaje rekel po francosko:

»Gospoda bi rada malo spoznala skrivno delovanje narave?«

»Prosiva vas, da nama prerokujete«, je odvrnil moj prijatelj, stopil bliže k mizi. Tudi mene je potegnil za seboj.

Stari mož je pokimal in pokazal z roko na dva s črnim žametom prevlečena stola, češ da naj sedeva. Nato je pobral veliko, na tleh ležečo knjigo in začel po njej listati, pri čemer je s svinčnikom iz nje nekaj zapisoval. Naposled je rekel, poudarjajoč vsako besedo:

»Zvezda vašega življenja je daleč na zapadu. Dosegli boste visoko starost. Vse vam kaže izredno ugodno. Vaša zvezda je izšla v hiši bogastva in zaide v deseti hiši neba, v hiši dostojanstev. Življenje, polno časti, se vam obeta.«

Zapr je knjigo. Na videz ni mogel ničesar več razbrati iz zvezd za mojega prijatelja.

»Zdaj pa še za vas, gospod«, je rekel, obr-

Plešku ukradeno robo razprodal v Ljubljani in nekaj dni z izkupičkom prav dobro živel. Ko pa je bil spet suh, je šel nekam v predmestje, kjer je ukradel skoro novo kolo in ga še istega dne prodal. Mlademu zlikovcu so na policiji dokazali še sedem drugih tatvin koles, ki jih je zagrešil poletj in jeseni, ko se je klatil po mestu in okolici. Zdaj bo precej časa sedel.

*** Prijava koles na ljubljanskem področju.** Prijava koles za leto 1941. bo na področju uprave policije v Ljubljani kakor običajno na policijskih postajah v času od 15. t. m. do 28. februarja. Predpisani obrazci za prijavo se dobe prav tako na policijskih postajah in stane kos en dinar. Kolikovina za prijavo znaša 5 din, davščina za zgradnjo in vzdrževanje kolesarskih poti pa 10 din za vsako kolo. Citljivo s črnilom in v vseh rubrikah izpolnjene prijave je predložiti s prometnimi knjižicami. Navesti se mora brezpogojno, kdaj in od koga je bilo kolo kupljeno in dozdajšnje številke na evidenčni tablici. Za kolesa, katerih knjižice so že izčrpane, dobe lastniki nove knjižice in morajo zaple plačati po 5 din. Uprava policije poziva lastnike, da prijavijo svoja kolesa na najbližjih postajah svojih bivališč po naslednjem vrstnem redu: Dne 15. t. m. številke od 1 do 1000, 16. t. m. od 1001 do 2000, 17. t. m. 2001 do 3000, 18. t. m. 3001 do 4000, 20. t. m. 4001 do 5000, 21. t. m. 5001 do 6000, 22. jan. od 6001 do 7000, 23. t. m. od 7001 do 8000, 24. t. m. 8001 do 9000, 25. t. m. 9001 do 10.000, 28. t. m. od 10.001 do 11.000, 29. t. m. 11.001 do do 12.000, 30. t. m. 12.001 do 13.000, 31. t. m. 13.001 do 14.000, 1. februarja od 14.001 do 15.000, 3. februarja 15.001 do 16.000, 4. februarja 16.001 do 17.000, 5. februarja 17.001 do 18.000, 7. februarja od 18.001 do 19.000, 8. februarja 19.001 do 20.000, 9. februarja od 187.000 do 188.000, 10. februarja od 188.001 do 189.000, 11. februarja 189.001 do 190.000, 12. februarja od 190.001 do 191.000, 14. februarja 191.001 do 192.000, 15. februarja 192.001 do 193.000, 17. februarja 193.001 do 194.000, 18. februarja od 194.001 do 195.000. Po 28. februarju bodo morali zamudniki plačati poleg zgoraj navedenih pristojbin še zamudne kazenske takse za vsako kolo po 37,50 din.

*** Ustanovitelj skavtizma Baden Powell je umrl.** Dne 8. t. m. je umrl v starosti 83 let ustanovitelj skavtizma angleški lord Baden Powell. Bolehal je že dalj časa. Zadnje čase je živel v Keniji. Vest o njegovi smrti se je razširila že pred tedni, toda takrat je bil še živ, sedaj pa je zares umrl. Znameniti

nivši se k meni. Nekaj časa me je pozorno gledal.

Tudi jaz sem ga opazoval. Čim bolj sem mu gledal v obraz, tem bolj znan se mi je zdel. Nedoločeni spomini so mi blodili po možganih v glavi.

»Viktor Liebenstein!« sem vzkliknil. planil pokoncu in stopil k preroku. Tedaj sem tudi opazil, da je imel mož krinko in da prav tako njegova brada ni bila prava.

Lahen drget je spreletel obraz bivšega kaznjence, sicer pa ni niti najmanj izdal svojega razburjenja, ki so ga morale zbuditi v njem moje besede. Delal se je, kakor da ne bi bil razumel mojih besed.

»Pojdiva« sem rekel prijatelju po nemško, »tu bi bil policijski obisk umestnejši od našinega.«

Prijel sem poslaniškega tajnika pod roko in z njim zapustil sobo, medtem ko je slepar spričo svoje izredne sposobnosti za pretvarjanje hlinil ravnodušnost, kakor bi bila mrdva med seboj govorila v čisto tujem indijanskem jeziku.

Drugega dne sem moral oditi iz Kopenhagna in zavoljo tega se nisem mogel več brigati za sleparja. Če bi bil zadevo naznanil oblastvom, bi bil moral še nekaj dni ostati v danskem glavnem mestu, česar pa nisem želel. Pozneje sem izvedel, da policija ni že davno nastopila proti Liebensteinu le zavoljo tega, ker je imel pokrovitelje v vrstah odličnih osebnosti. Napsled pa mu je policija le svetovala, naj zapusti mesto, če se noče izpostaviti resnim nevšečnostim. Mož se je takoj odpeljal s parnikom v Petrograd. Njegova vloga v Kopenhagnu je bila doigrana. Zaslužil pa je v Kopenhagnu lep denar. Zla-

ustanovitelj skavtizma Robert Baden-Powell se je rodil 22. februarja l. 1857. v Oxfordu kot sin profesorja. Leta 1876. je vstopil v aktivno vojaško službo pri 13. angleškem huzarskem polku, s katerim je potem služil v Indiji, Afganistanu in Južni Afriki. L. 1897. je postal poveljnik petega dragoonskega gardnega polka. Znamenit je postal Baden-Powell v teku burske vojne. Branil je junaško angleško postojanko Maleking, kjer so ga od oktobra l. 1899. do maja l. 1900. zamaš oblegali Buri. Po burski vojni je bila Baden-Powellu poverjena naloga organizacije južnoafriškega orožništva. L. 1930 je postal general in glavni nadzornik angleške konjenice. Ostal je na tem položaju do leta 1907. Leta 1910. je stopil v pokoj in se je odtlej čisto posvetil skavtskemu gibanju, ki ga je on sam ustanovil. Baden-Powell je spisal tudi 21 knjig, ki po večini obravnavajo skavtstvo.

Popotnikova torba

Zadna pet Maksa Lajovica

Litija, v januarju. V Dupljah, kjer je upravljal v zadnjem času bratovo posestvo, je umrl g. Maks Lajovic, ki je prej več desetletij bival v Litiji, kjer je imel trgovino z mešanim blagom in pozneje trgovino in gostilno na Frtici. Truplo rajnega so prepeljali v Litijo, kjer so sprejeli krsto za nekaj ur v našem Sokolskem domu. Počival je sredi cvetja in ob sokolski častni straži. Br. Maks Lajovic je bil pri nas priljubljena osebnost. Pomagal je pri šolskem delu, bil pa je tudi vnet glasbenik saj je pri Lajovčevih veselje do glabe že v krvi in je znani slovenski skladatelj Anton Lajovic Maksov brat. Maks Lajovic je več let sodeloval pri litiskem cerkvenem zboru, prepeval je pri »Lipi« in je bil večkrat tudi njen pevovodja.

K njegovi krsti so se prišli posloviti tudi naši šmarski sosede pevci, ker je Maks Lajovic uril v petju svoj čas tudi člane šmarskega Zvona.

Čeprav že v letih je po preselitvi v Duplje na Gorenjskem zbral okrog sebe malo pevsko družino in jo je s priznano požrtvovalnostjo uril. Prav zato so mu domačini v Dupljah poklonili za poslednjo pot lep venec.

sti ženstvo iz odličnih rodbin ga je rado obiskovalo.

Pravni svetnik je umolknil, kakor bi bil že končal svojo zgodbo.

»Kaj pa se je potem zgodilo s tem čudnim pustolovcem?« je vprašal dr. Bothner.

»Ničesar več nisem izvedel o njem. Najbrž so ga ruska oblastva zaprla in poslala v sibirske svinčene rudnike«, je odgovoril odvetnik Stern.

»Čudno je, da ljudje takim sleparjem tako radi verjamejo, čeprav je sleparstvo čisto očitno«, je pripomnila Sternova hči Helena. »To ni tako čudno«, je odvrnil doktor. »Prerok iz zvezd je ugajal ljudem zavoljo tega, ker je dajal svojemu početju videz znanstvene temeljitosti. Pri lahkovernejših pa še tega videza ni bilo treba.«

Pravni svetnik Stern je prikimal. »Prav v sodni praksi dobiš primere, ki pričajo o naravnost neverjetni zaupljivosti. Prav zaradi lahkovernejšev so mogoča najpreprostejša sleparstva.«

Bothner je pogledal na uro. »Pozno je že, pojdiva«, je rekel ženi. »Na svidenje jutri!« se je poslovil.

6.

Malo je ljudi, ki bi vsaj enkrat v življenju ne stali pred odločujočim vprašanjem, od katerega srečne ali neugodne rešitve ne bi bila odvisna njih bodočnost. Pogosto so nardjenost, nagibi in premoženjske razmere odločujoče, neredko pa pomaga tudi srečno naključje.

Tudi v življenju Roberta Sterna je nastal tak preobrat. Odpovedal se je pravnim vedam in se vrnil v objem umetnosti. Dan njegovega prvega nastopa v mestnem gledališču v T... je bil določen. Bivši visokošolec je bil

Na poslednji poti, od Sokolskega doma do pokopališča ga je spremljal velika množica pogrebcev od blizu in daleč. Pred krsto so korakali Sokoli s prapori, pevci s prapori, za njo pa poleg sorodnikov mnogi njegovi prijatelji in znanci. V slovo so mu zapeli združeni pevski zbori iz Litije in Smartna, ob odprtem grobu pa je izrekel zahvalo br. Maksu upokojeni šolski nadzornik br. Ivan Bezeljak kot bivši predsednik »Lipe« in nekdanji starosta litijskega Sokola. S pokojnikovo smrtjo je izgubila vernega druga njegova zvesta življenjska spremljevalka gospa Anči, njegovi otroci pa skrbnega očeta. Br. Maksu Lajovicu bodi ohranjen blag spomin. Zalujočim svojcem iskreno sožalje!

Smrt starega žebljarskega podjetnika

Kamna gorica, januarja.

V Kamni gorici je umrl član starega kamnogoriškega žebljarskega rodu g. Luka Lazar. Rajnki se je rodil l. 1863. Njegov oče Ivan, po katerem se podjetje še danes imenuje, je kot žebjar nesel žeblje pred več kakor 60 leti na prodaj v Trst. Pri tem svojem prvem kupčijskem pohodu je stopil v stike s tržaškimi trgovci, kar je bil pričetek hitro napredujočega podjetja, ki je že nekaj let nato stopilo v zvezo z raznimi trgovci v Avstro-Ogrski in Italiji.

Podjetje Ivana Lazarja je uvedlo med kamno-goriškimi žebljanji tudi nove izdelke. Oče Ivan je prevzel prva naročila kladevc, žebljev za pritrjevanje železniških tračnic. Naročila jih je bila Trboveljska premožkopna družba. S tem se je začel že precejšen preobrat pri starodavnem kamnogoriškem žebjarstvu.

Po očetovi smrti je prevzel Luka žebjarstvo, ki je zelo hitro napredovalo. Luka ni zamudil nobene prilike za samoizobraževanje. Njegove trgovinske zveze z Bolgari, Srbi in Črnogorci že pred davnimi leti so zbudile v njem veliko zanimanje za slovanstvo in dvignile v njem nacionalni ponos. Dnevnik »Slovenski narod«, »Dan« in po vojni »Jutro« je zmerom pozorno prebiral. Prav štivo nacionalnih listov ga je v narodnem ponosu tako okrepijo, da je bil tudi v hudih časih med vojno, ko so mnogi prikrivali svoje politično prepričanje, odkrit zagovornik jugoslovenskega bratstva. Seveda je bil z vso svojo družino zvest pripadnik Sokola. Kot dober

že prispel v kraj svojega bodočega delovanja. Za svojo prvo vlogo markija Pose v Schillerjevi drami »Don Carlos«, kar je bilo za začetniškega igralca precej drzno. Toda mlademu umetniku je svetila ugodna zvezda. Že po prvem dejanju je občinstvo, ki je napolnilo gledališče do zadnjega kotička, viharno ploskalo in klicalo mladega igralca na oder. Skoraj s silo je moral režiser mladega moža potisniti na oder, da je bilo ustrezno občinstvu. Robert je imel občutek, da je to odločujoča ura za njegovo veliko bodočnost. V zmagoslavnem razpoloženju je igral svojo vlogo do konca in zbujal s svojo lepo igro pri občinstvu viharno odobravanje. Ravnatelj in številni igralci so čestitali mlademu možu k uspehu ki je bil za začetnika prav nepričakovan. Srečni mladi umetnik pa ni čutil, da sta se za gladkimi besedami skrivala zavidnost in sovraštvo.

Malvina Tautenbergova je v svoji loži prisostvovala predstavi. Zdaj je stopila tudi ona na oder, da je čestitala novemu tovarišu. Ponosna, elegantna postava pevke je napravila na Roberta mogočen vtis. Prijaznost in priščnost, ki ju je pokazala mladenka nasproti njemu, sta ga zmedli, tako da je mladenič, ki razen svoje preproste in naravne Grete ni poznal žensk in zato tudi ni znal z ženskami govoriti, bil ves v zadregi spričo hvale, ki mu jo je izrekla umetnica.

»Kakor sem slišala, stanujete na Kraljevi cesti, kjer bivam tudi jaz«, je rekla Malvina. »Če vam je prav, greva lahko skupaj domov.«

Robert se je priklonil. Prijaznost slovite primadone ga je presenetila.

»V veliko čast mi bo«, je odvrnil nekoliko v zadregi ter ponudil umetnici roko.

gospodarstvenik je bil mnogo let občinski svetnik in odbornik trgovskih združenj. Bil je tudi v upravnem svetu radovijske posojilnice. Svoje podjetje ki zaposluje več Kamnogoričanov, je zadnja leta zelo izboljšal in vodstvo poveril sinu Mirku. S svojo delavnostjo in z lepim značajem si je zagotovil med nami trajen spomin. Ugledni družini naše iskreno sožalje!

Smrt vnetega narodnjaka

St. Lampert, januarja.

Te dni je umrl g. Janez Vrtačnik, star 63 let. Rajniki ni bili samo umen gospodar, posestnik in gostilničar, temveč tudi vrl narodni borec. Sam dosleden naprednjak je svojo miselnost prenesel tudi na svoje sinove Mirka, Jožeta in Franceta. Ze med preteklo vojno mu je umrla žena, toda znal jo je otrokom nadomestiti s pravo očetovsko ljubeznijo. Redka vzajemnost je vezala vse člane pridne in poštene družine.

Pokojnik je bil več let župan bivše občine St. Lamperta, ki je bila pridružena zagorski občini. Po njegovi zaslugi je bila zgrajena prepotrebna cesta iz kraja v Zagorje in na drugo stran na Savo. Njegov dom je bil zbirališče in zavetišče naprednih ljudi, saj je že kot 13leten deček prisostvoval prvim sestankom za ustanovitev zagorskega Sokola, katerega člani so se zbirali v hiši njegovega očeta. Takratni šentlampertski župnik Berce jih je kot vnet Sokol navduševal za sokolsko delo. Vrtačnik je bil zvest član zagorskega Sokola, ki je na svojem domu izobesil črno zastavo spričo smrti enega izmed najzvestejših članov. Bil pa je rajnik tudi vnet gasilec.

Z Vrtačnikom je odšel v večnost kremenit značaj. Ohranimo pokojniku lep spomin. Njegovim svojcem izrekamo iskreno sožalje!

Za podaljšek avtobusne proge v Štrigovo

Štrigova, januarja.

Razkrižje in Štrigova nista samo upravno pripojena Ljutomeru, temveč težita k njemu tudi gospodarsko in kulturno. Na obeh področjih se jima nudi mnogo od Ljutomera, medtem ko nimata od Čakovca ničesar, čeprav ju potiskajo tja tisti, ki imajo pri tem svoje osebne račune. Zato naj se avtobusna proga iz Ljutomera v Štrigovo podaljša.

Bivši student si je bil zavoljo očeta, ki je mrzil stan gledaliških igralcev, nadel drugo ime. Imenoval se je zdaj Nerz. Nihče razen ravnatelja ni vedel njegovega pravega imena. Robert Stern tudi ni smatral za potrebno, povedati svojim tovarišem, da Nerz ni njegovo pravo ime.

»Po današnjih uspehih, gospod Nerz, si obetate najlepšo bodočnost«, je rekla pevka, ko sta bila na cesti. »Toda kmalu boste spoznali tudi senčne strani umetniškega življenja.«

»Saj ni poklica, ki ne bi imel svojih nevšečnosti«, je odvrnil Robert. »Življenje, ki bi potekalo v neskajljeni sreči in zadovoljnosti, bi sploh moralo kmalu postati dolgočasno. Šele pri nepravilnih se učimo ceniti in mirno uživati vrednost sreče.«

Malvina je soglasujoče prikimala. »To je res«, je rekla, »če pa si s prevelikimi upi izberete kakšen poklic, so razočaranja neogibna in toliko grenkejša, kolikor večja so bila pričakovanja.«

»Ali imate v tem pogledu slabe izkušnje, gospodična Tautenbergova?«

»Zal, da! Z vso ljubeznijo, z vso poštenostjo sem se posvetila umetnosti in nad vse srečna sem bila, ko sem po neumornih študijah dosegla usposobljenost gledališke pevke in prvič stopila na gledališki oder. Moj prvi nastop je bil enako kakor vaš deležen velikega uspeha. Kar obsuli so me z odobravanjem in čestitkami. Toda prav ta sijajni uspeh je bil moja nesreča. Zavidnost se je začela gibati, sprva skrivaj, da je skoraj nisem opazila, pozneje pa čedalje očitneje. Naposled so moji nasprotniki z neprikrito sovražnostjo nastopili proti meni. Obrekovanja, ki mi jih niso mogli prikriti, so me v

Mariborska mestna podjetja, katerih last je med Mariborom in Ljutomerom vozeč avtobus, so se že z zadevnim dopisom obrnila na občini Štrigovo in Razkrižje. Občinska uprava v Razkrižju bo vprašanje podaljšanja avtobusove proge iz Ljutomera do Štrigove z veličim zadovoljstvom podprla. Kaj bo storila občinska uprava v Štrigovi, ni znano. Pribito pa je dejstvo, da bi občanom zelo ugodila, če bi storila enako kakor občini Razkrižje, ker večina Štrigovčanov to želi. Bojimo se pa, da ne bi uprava predloga odklonila, ker so nekateri člani uprave postali navdušeni za banovino Hrvatsko, čeprav nima v redu večine za to.

Mariborska mestna podjetja pozivamo, da kljub morebitni odklonitvi štrigovske uprave store vse potrebno, da ne bo avtobusna proga podaljšana iz Ljutomera samo do Razkrižja, temveč do Štrigove, kjer je mnogo gospodarsko razsodnih ljudi. Prvo nam naj bodo pač gospodarske in kulturne koristi, ne pa politične, ker so zdaj prerresni časi za take spore.

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Pražena kislja repa. Poldrugi kilogram kislje repe deni v vrelo vodo. Ko je dosti mehka, jo odcedi, deni v kozico dve žlici masti, košček sladkorja in malo drobno zrezane rebule. Ko je oboje zarumenelo, stresi na repo, premešaj jo, potresi s kumno in soljo, prilij malo juhe in pokrij. Ko je dovolj mehka, je gotova. Lahko na repo potreseš, preden ji prilije juhe, tudi žlico moke.

Pečenka s čebulo. Deni v kozico dve žlici masti. Ko je mast vroča, vrzi vanjo pest na tanke kolesčke zrezane čebule in nekaj kolesčkov žemlje. Ko je vse rumeno, deni v ta sok kos dobre uležanega, osoljenega in na gosto s slanino prevlečenega govejega mesa nekaj celih poprov in malo juhe ali pa vode, dobro pokrij in duši počasi dve do največ tri ure. Zdjaj odlij maščobo in prilij malo juhe. Ko je še malo prevrelo, vzemi meso, razreži, zloži na krožnik in precedi nanj omako.

Ohrovtova juha. Vzemi glavo ohrovta, tri dekagrame masti, štiri dekagrame moke, 40 dekagramov krompirja, eno čebulo, peteršilj, sol in eno klobaso. Iz masti in moke na-

rediš prežganje, doliješ vode, dodaš ohrovt, ki je na rezance razrezan, nato pa olupljen in razrezani krompir. Naposled dodaš še narazano klobaso.

Praktični nasveti

Jeza zelo škoduje zdravju in lepoti. Zdravniki so ugotovili, da nastanejo izpremembe v delovanju nekaterih žlez, če se jezimo. Sokovi iz žlez pospešujejo razkrajanje redilnih snovi in gradnjo novih stanic. Če teh sokov manjka, vrednost hrane pada, zaradi česar koža postaja mrtva in se zguba, lasje pa začnejo živeti. Vse to so posledice jeze, ki deluje kakor strup. Torej, ne jezimo se!

Solata se čez zimo najbolje ohrani v temi, hladni kleti, kjer ne zmrzuje. Solatne glave se otrebljene vsega gnilega in nagnilega listja in z na kratko prirezanimi koreninami postavijo druga tik druge na prst, ki se v to svrhu nanese v klet.

Zarobljene kosti za kokoši. Kokoši morajo dobivati tudi apno, če hočemo, da bodo pridno nesle. Poleti dobe kosti v pesku in zidu. Pozimi ga nekoliko težavneje najdejo. Zato jim pokladamo kosti, ki jih moramo zdrobiti. Da se lahko zdrobe, jih je treba najprej v krušni peči dobro posušiti in potem stolci v možnarju.

Oluptjena jabolka ne postanejo rjava, če daš jabolka v čisto vodo, vanjo pa kaneš nekaj kapljic citronovega soka ali citronove kisline.

Presna hrana je človeku nujno potrebna. Vsak človek mora uživati tudi nekuhanjo, presno hrano. To je razne solate, pomaranče, limone, jabolka, orehe, čebulo, česen, ker so v njih poleg drugega tudi razni nujno potrebni vitamini. Čebulo in česen lahko uživaš na fižolovi solati. Kisažite pa si solate z limonovim sokom. Seveda ne smeš uživanje presne hrane pretiravati, ker tako pretiravanje spet ni koristno.

Ne solimo hrane preveč. Neki švicarski zdravnik dokazuje, da dobimo iz rastlin samih toliko soli, kolikor je potrebujemo za svoje telo. Kuhinjska sol škodljivo obremenjuje ledvice, ker mora iti skozi nje in skozi kožo ven, kar vzame mnogo potrebnih telesnih moči. Če jedem dodajamo čebule, česna, peteršilja in podobnega, nam te začimbe nadomeščajo sol zaokus. Čisto brez soli, kakor to terja švicarski zdravnik, gotovo ne gre. Čisto neslane jedi naj uživa le bolnik, kateremu je zdravnik to odredil.

Saje so dobro čistilo za vse kovine, tako za zlato, srebro, posebno pa še za nikelj.

vedovanja o moji preteklosti, o kateri so znali razširiti vsakovrstne neumne bajke, spletke in najrazličnejše šikane so mi povzročile mnogo solznih ur, in to toliko bolj, ker sem bila proti vsemu temu brez moči!

Sočuten pogled iz velikih, iskrenih oči mladega moža se je srečal s pogledom pevke. Ni ji ušlo, da je njeno pripovedovanje zbudilo v njem zanimanje.

»Občudujem moč vašega značaja, ki vam je leta in leta omogočal prenašati vse te nezaluzene žalitve«, je dejal Robert.

»Na površju so me držale pogodbe z gledališčem, po katerih sem bila obvezana nastopati, potem naraščajoča naklonjenost občinstva in dobrohotnost ravnateljstva«, je odvrnila Malvina. »Sicer pa bi s tem, če bi izpremenila gledališče, takim neprijetnostim tako ali tako ne ušla. Ljudje so povsod enaki in v umetniškem svetu manj nadarjeni umetniki zmeraj z zavistjo in sovražnostjo motrijo sposobnejše.«

»O tej strani svojega novega poklica, žal, nisem razmišljal. Če bi bil vse to vedel, bi bil morda okleval in se ne odločil za gledališče. Vaše besede, gospodična Tautenbergova, so pričale pred sončno sliko moje bodočnosti oblak, ki meče mračno senco v mojo dušo.«

»Prav žal mi je, gospod Nerz«, je naglo rekla pevka. »Moja namera ni bila, da bi vaše zaupanje v umetnost omajala, temveč sem vas hotela samo opozoriti na neprijetnosti, ki bodo neogibno zadele tudi vas, da se jim boste laže postavili po robu. Zdjaj veste, kako je, in vi boste gotovo dovolj močni, da boste pogumno prenašali vse majhne spletke.«

Mladi mož je dal roko svoji lepi spremlje-

mi bo koristilo in vaše zadnje besede so mi spet vrnilo zaupanje vase. Da, hočem vztrajati v borbi z nizkotneži, hočem živeti za svojo umetnost.«

Iz oči nastajajočega umetnika se je bliskal ogenj navdušenja in rdečica je zagorela na mladeniško svežem obrazu. Občudovaje je zrla Malvina mladeniča.

»Vi boste še lepo napredovali, če se boste držali teh načel«, je rekla tiho in mu tudi ona stisnila roko. Kakor električni tok je ta dotik spreletel mladenko in ji vdrl do srca, kjer se je zaprl.

Dospela sta do stanovanja pevke in ta se je poslovila od njega. Sanjaje je korakal Robert do svojega stanovanja, toda ni se mu dalo, da bi že zlezl v posteljo. Razburjenje in vtiski nocojšnjega večera so bili presilni, da bi že mogel zaspati. Razmišljen je korakal mladi umetnik po svoji sobi gor in dol in njegova domišljija mu je čarala pred dušo motne slike njegove preteklosti. Spet se je videl v svoji skromni dijaški sobi kadeč-dolgo-pipo. Za staro pisalno mizo je sedel njegov vesel tovariš Lassendorf in delal pri učenju smešne opazke. Očetovo pismo je ležalo pred mladim možem. V tem pismu je stari svetnik Stern prepovedal svojemu sinu posvetiti se gledališču. Zazdelo se mu je, da je črn oblak zakril sonce. Kmalu pa je oblak izginil in spet je videl bodočnost polno slave. Videl se je sfopati po veliki dvorani in ob njegovi strani je korakala Malvina Tautenbergova. Nenadoma pa so se odprla stranaška vrata, držeča v to dvorano in vstopila je boječe in tiho vitka dekliška postava. Deklica ga je videla in opazila poleg njega tudi ponesono žensko postavo. Dolgo časa ga je gle-

RADIO

Liubliana

od 19. do 26. januarja.

Nedelja, 19. januarja: 8: Jutnji pozdrav. — 8.15: Šramel »Skrjanček«. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic). — 10: Bizet: Arležanka, suita (plošče). — 10.30: Trio za violino, violo in kitaro (Ivan Trost, Avgust Ivančič, Stanko Prek). — 11.15: Stari plesi (plošče). — 11.45: Samospevi (Gregor Radev, basist zagrebske opere; pri klavirju prof. Marjan Lipovšek). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 17: Kmetijska ura: Več dobre zelenjave (inž. Ciril Jeglič). — 17.30: Jurmanovi harmonikarji. — 18.30: Iz čeških operet (plošče) — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Slovenska ura: Samospevi (Drago Burger; pri klavirju prof. Marjan Lipovšek). — 20.30: Vsakemu nekaj (radijski orkester) — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Lahkih nog naokrog (plesni napevi v pisanem venčku; plošče).

Ponedeljek, 20. januarja: 7: Jutnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Odmevi iz Poljske (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 17.30: Radijski orkester. — 18.10: Duševno zdravstvo (dr. Breclj). — 18.30: Plošče. — 18.40: Geografski zemljevid Slovenije: Živalstvo (univerzni profesor dr. Hadži). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura — 19.50: 10 minut zabave. — 20: Gerbičev večer (radijski komorni zbor in radijski orkester). — 21.30: Polke in valčki (plošče). — 22: Napovedi, poročila.

Torek, 21. januarja: 7: Jutnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Nekaj lažje komorne glasbe (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila, napovedi. — 14.15: Šolska ura: Kramljanje z mladino. (Zor). — 17.30: Akademski pevski kvintet Koncert skladb in harmonizacij dr. Frana Kimovca. — 18.15: Iz slovanskih oper (plošče). — 18.40: Kaj moramo vedeti o ionih (prof. Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura — 19.50: Gospodinjska posvetovalnica (Helena Kellarieva) — 20: Radijski orkester. — 21.15: Samospevi Mirka Jelačina (pri klavirju prof. Lipovšek). — 22: Napovedi, poročila.

Sreda, 22. januarja: 7: Jutnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Pisani napevi (plošče) — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi — 13.02: Na harmoniko bo igral Rudolf Piliš. — 14: Napovedi, poročila. — 17.30: Šramli in citre (plošče) — 18: Doba verskih pomiritev (prof. Simon Lenarčič). — 18.20: Pevske vaie (Poite z nami). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanske opere (v prvem odmoru glasbeno predavanje Vilka Ukmarja, v drugem napovedi, poročila)

Četrtek, 23. januarja: 7: Jutnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Operne uverture (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Za zabavo in oddih (plošče). — 14: Poročila, objave. — 17.30: Radijski orkester. — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Fantje na vasi. — 20.45: Večer slovenskih skladateljev (radijski orkester). — 22: Napovedi, poročila.

Petek, 24. januarja: 7: Jutnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 11: Šolska ura: Z gluhozemimi po Sloveniji (strokovni

učitelj Vinko Rupnik; sodeloval bo Ciril Sitar, bivši gojenec ljubljanske gluhozemnice, zdaj tiskarnar v Ljubljani). — 12: Naši zvoki (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila, objave. — 14.10: Tujskoprometna poročila. — 17.30: Radijski orkester. — 18.10: Ženska ura: Narodna in državna zavednost žene (Krista Hafnerjeva). — 18.30: Plošče. — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila — 19.25: Nacionalna ura. — 19.50: Planinec ljubi živali (Pavel Kunaver). — 20: Zbor »Grafike« (plošče). — 20.20: Prenos simfoničnega koncerta iz Beograda. — 21.40: Nekaj plesne glasbe (plošče). — 22: Napovedi, poročila.

Sobota, 25. januarja: 7: Jutnji pozdrav. —

Nova svinjska bolezen je nevarna tudi drugim živalim

Kakor smo že poročali, se je v Nemčiji in na Češkem pojavila nevarna svinjska kužna bolezen ki se je razširila potem v bivšo Avstrijo in dalje v naše kraje. Nekaj primerov te bolezni se je pojavilo v Celju, St. Juriju pri Celju Logatcu, Krškem, na Vrhniki in v Mariboru. Imenuje se ta bolezen nalezljiva hromost svinj.

Kmetijsko ministrstvo je v sporazumu z bankama upravama v Zagrebu in Ljublja-

ni ukrenilo vse, da se zajezi širjenje te nevarne bolezni v naši državi. Hromost svinj prenašajo tudi ljudje z obleko in obutvijo. Obvestva so odredila, da je treba vse obolele svinje tesko zaklati. Njih lastniki pa dobe zato odškodnino. Meso takih svinj je užitno, če je kuhano ali pečeno. Bolezen je tembolj nevarna, ker se lahko klice te bolezni preneso tudi na druge domače živali.

Lov na mine je smrtno nevaren

Ker se je med prejšnjo svetovno vojno varovalo delovanje mornarice v največji tajnosti, se je le malo izvedelo o naporih in žrtvah angleških minolovcev, ki so iskali od Nemcev razpoložene mine na odprtem morju. Tudi po končani vojni niso ti ljudje, ki so odnesli zdravo kožo kaj radi pripovedovali svojih zgodb in se spominjali grozot nevarne službe, o kateri je eden izmed minolovcev rekel: »Življenje minolovcev je bilo pasje življenje, samo z eno razliko, da ni noben pes nikoli doživel kaj podobnega.«

Vendar pa je bil od teh tisočev pomorskih oficirjev, mornarjev, ribičev in prostovoljcev med preteklo vojno odvisen obstoj angleškega otočja, zakaj brez pomoči teh ljudi iz vseh slojev bi bila Anglija umirala od gladi in bi bila morala vlada podpisati mir, kakšnega bi bili od nje zahtevali.

Februaria 1. 1917. so začeli Nemci neobzirno podmorničko vojno. Torpedirali so vsak angleški parnik, ki so ga srečali, in razpožili so na tisoče min na odprtem morju. Potapljali so zavezniško in nevtralnogovinsko brodovje. Februarja so potopili 260, marca 338 in aprila že 430 trgovinskih parnikov. Na najbolj črn dan 19. aprila v najbolj črnem mesecu svetovne vojne je bilo potopljeno 11 trgovinskih in osem ribiških parnikov. Izmed štirih parnikov, ki so skupno zapustili angleško otočje, se eden gotovo ni več vrnil. Med Shetlandskim otočjem in Rokavskim prelivom so nemške podmornice razpožile velikanske količine min, medtem ko so veliki vojni parniki razpožili min ev Belem morju, Biskajskem zalivu, ob ameriški obali, ob južni kitajski obali, ob Južni Afriki, ob Adenu, ob Indiji, ob Novi Zelandiji, ob Avstraliji in ob Ceylonu.

Težki topovi na bojnem brodovju so bili proti minam brez moči. Priti so morali na pomoč angleški ribiči, da so reševali življenjske potrebščine, brez katerih bi bila Anglija umrla od gladi. V začetku vojne je imela Anglija le nekoliko starih ladij, s katerimi so lovili mine, 1. 1918. pa so imeli Angleži že celo brodovje 726 opremljenih parnikov, ki so napravili vsak dan zelo dolgo pot skozi Kanal, da so odstranili mine in delale pot trgovinskim parnikom. Namesto na ribji lov je odplulo vsak dan iz pristanišč na angleškem otočju na stotine ribičev na lov za nevarnimi minami.

Mine so polagali in še polagajo po več sto skupaj (minka polja) pred vhodom v kak kanal ali pristanišče: na odprtem morju in

na onih krajih, kjer plujejo po navadi trgovinski parniki.

Kako pa love mine? Najpreprosteje jih love na ta način, da po dva parnika vlečeta žičnato vrv, katero zadržujejo na potrebni višini pod morjem posebne naprave. Takšna vrv je ostra in seka žice, s katerimi so mine pritrjene na dnu. Ko mine nato izplavajo na površino, jih je prav lahko uničiti s topovskimi krogli ali celo krogli iz puške.

Doslej še niso odkrili naprave, ki bi minolovcem kazala, kje so mine, kakor se lahko ugotovi položaj podmornic. Lovci na mine blodijo po morju, dokler ne spravijo min na dan ali dokler sami ne zavozijo nanje. Prerado se zgodi, da minsko polje odkrijejo šele po kakšni nesreči. Lahko rečemo, da lovci min gledajo vsak dan in vsak trenutek smrti v oči.

× **Potopljene španske ladje.** Reuter javlja, da so italijanske in nemške podmornice v zadnjem času s torpedi potopile šest španskih trgovinskih ladij. Od teh sta dve vozili živež v Španijo, in sicer ena iz Jugoslavije, druga pa iz Južne Amerike.

× **Ljudje s sladkorno boleznijo naj se ne ženijo.** Znanstveniki so skoro vsi mnenja, da je sladkorna bolezen podedljiva, zlasti v primerih, če se pojavlja v zgodnji mladosti. Zanimivo je opazovanje, da se ta bolezen, ki se je včasih pojavljala šele v visoki starosti, pojavlja zdaj v čedalje mlajših letih. Danes je mogoče takšne bolnike ohraniti žive in jim s stalnimi vbizirji zdravila inzulina omogočiti poklicno delovanje. Kar pa se tiče zakona, jim ga strokovnjaki ne svetujejo brez nadaljnega. Vsekakor je priporočljivo, da se tak bolnik, preden se zveže z življenjskim drugom, pogovori z zdravnikom.

× **Zveza med Baltskim in Črnim morjem.** Da si dospel iz Baltskega morja v Črno morje, si moral doslej z ladjo skoro okoli vse Evrope. Zdaj bo temu drugače, kajti zgraditi nameravajo prekop, ki bo držal iz Gdanske naravnost v Črno morje. Ta prekop bo vezal Gdansk s Herzonom. Vodo bodo v novi prekop napeljali iz Visle in Dnjepra in to bo največji prekop na svetu, kajti njegova dolžina bo znašala približno 2500 km. Nova vodna pot bo zelo olajšala promet med deželami, ki jih bo križala. Nemci pričakujejo, da bodo po njej dobivali živila in druge važne potrebščine iz južne Rusije.

× Ameriški konzulat v Vladivostoku. Reuter poroča: V Vladivostoku odprejo ameriški generalni konzulat. V Vladivostoku imata svoja generalna konzulata že Nemčija in Japonska.

× Nevarna prijateljica tuje lastnine. Nedavno je 30letna delavčeva žena Marija z Ostrožnega pri Celju na Glavnem trgu med pogovorom izmaknila zasebnici Mariji iz Celja iz žepa denarnico s 60 din in izginila. Marija je tatvino takoj opazila in je pohitela za tatico, ki je bežala po Kralja Petra cesti. Kovaški, Gubčević in Žerjavovi ulici v Razlagovo ulico, kjer sta jo dva moška prijela in izročila stražniku. Ukradeno denarnico so našli pri njej. Pri sebi pa je imela še dve prazni denarnici in eno denarnico s 150 din. Te denarnice je najbrž ukradla pred dnevi ljudem, ki so čakali na mestnem poglavarstvu na petrolejske izkaznice. Takrat je izginila zidarjevi ženi Angeli z Dobrave denarnica s 350 din, zasebnici Antoniji z Glavnega trga denarnica z 220 din, delavčevi ženi Angeli iz Celja pa denarnica s 40 din.

× Na poseben način so izsledili zločinca. Zdravnika dr. Burroughsa v Chicagu je neki možak, katerega je baš preiskoval, s težko vazo pobil na tla in ga oropal. Razbojništvo se je zgodilo tako tiho, da ni nihče drug ničesar slišal. Tako je razbojnik izginil brez sledu. Hudo poškodovani zdravnik ga ni mogel natančno opisati in policija ni imela nobenih podatkov, po katerih bi ga lahko zasledovala. Prijela je počasi sicer sedemnajst razbojnikov, toda nobenemu niso mogli dokazati, da bi bil imel pri tem zločinu svoje prste vmes. Počasi je zdravnik ozdravel in tedaj se je spomnil na neko podrobnost: razbojnik, katerega je preiskoval, je imel srčno napako in njegov utrip je kazal neke značilnosti. Zdravnik je to policiji sporočil in ta je potem sumljive gangstre preiskala tudi v tem pogledu. Med njimi so odkrili enega, ki mu je srce res tako utripalo kakor napadalcu, in mož je po trdovratnem upiranju naposled priznal, da je pravi.

× Lev je lizal otrokovo rano. V Stockholmu je pred kratkim iz neke menažerije ušel lev. Z divjimi skoki je drvel skozi mesto. V nekem drevoredu, kjer so se sprehajale pestunje z otroki, je prevrnil otroški voziček in odnesel dete s seboj. Nesrečna pestunja je od strahu omedlela in se zgrudila. Mnogi se je razbežala, nihče se ni pošvilil zverji po robu. Dva stražnika sta svoja samokresa zamašila proti živali, ki je oddivjala in nenadno izginila. Domnevali so, da se je skrila v majhen paviljon in da je ugrabljenega otroka že konec. Dva s samokresoma oborožena gasilca sta se potihoma splazila do paviljona. Spremljal ju je menažerijski krotilec zverni. Može se se nemalo začudili, ko so leva čisto mirnega zagledali v nekem kotu paviljona. V svojih šapah je držal ugrabljenega otroka in mu lizal kri, ki je vrela iz majhne praske, ki jo je dete dobilo pri dogodku. Da bi dete rešili, so sklenili, da leva ne bodo s strelji razdražili. Krotilec je poskusil z vsemi spretnostmi svojega poklica, da bi napravil divjo žival pokorno in ji iztrgal otroka. Po dolgem prizadevanju se mu je to tudi res posrečilo. Lev je otroka izpustil in krotilec je mogel tudi pobeglo žival ukrotiti in spraviti na varno.

Kdo je najboljši grafolog?

Uganili ste že, da je najboljši grafolog F. T. Karmah, priznan po celem svetu in nepremagljiv v tej znanosti. Po Vaši pisavi lahko spozna vse, kar se tiče Vaše osebe — karakter, sposobnosti, služba, loterija, poslovni uspehi, ljubezen, zakonsko življenje, prijatelji, sovražniki, potovanja, bolezni, nevarnosti, ki Vam pretijo, in katerih se morate ogniti, prilike, ki jih morate izkoristiti, kakor tudi vse vrste naslag in nasvetov, ki Vam bodo koristili vse Vaše življenje.

Vse to dobite popolnoma BREZPLAČNO, ako kupite najnovejšo knjigo »Naš život in okultne tajne«. Knjiga je zelo interesantna in velikega pomena za Vaše življenje. Pošljite še danes vsa važnejša vprašanja, katere Vas zanimajo za Vaše bodoče življenje ter din 30 za knjigo na moj natančen naslov: F. T. KARMAH, Zalec. Denar se pošlje v naprej na čekovni račun 17455.

SMOKVE ZA ŽGANJEKUHO

se dobe pri tvrdki Gregorc & Co., Ljubljana (Dvorišče kavarnarstva Evropa).

KONJSKEGA HLAJCA

oženjenega, brez otrok, sprejemem. Stanovanje in 1500 din mesečno. Ponudbe na ogl. odd. Domovine pod »Les«.

ZDRAVSTVENE IN POUČNE KNJIGE

Dr. Holänder: Zablode ljubavnega življenja 20 din, Svetovalac dekletom za poroke 35 din, Spolne bolezni 40 din, Kako se dopadeš ženskam ali moškim 30 din, Spišovnik ljubezenskih pisem 30 din, Knjiga lepšega vedenja 32 din, Meščanska kuharica 40 din, Velika sanjska knjiga z vedeževanjem iz kart, loterije in astrologije 70 din, Hiromantija — vedeževanje z dlani 35 din, Čarobniška vedeževanja 38 din, Čudeži hipnotizma 35 din. Razpošilja po povzetju: Šaufer, Maribor, Krekova 6. Pri nakazilu znak ali denarja vnaprej, poštnine prosto.

REDILO ZA SVINJE

Tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi

RIBJO MOKO

naгло redi vaše svinje in jih dela odporne proti raznim boleznim.

1 paket 8.— din, 1 kg 25 din po pošti s povzjetjem 15.— oziroma 35.— din.

Dobi se v

LEKARNI PRI ZAMORCU
Maribor, Gosposka 12

NOVOST!

SAMO DIN 49.50

št. 62.300 Anker-ura pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, lep kromiran ožrov s pisмено garancije

Din 49.50

Štev. 62.301 leta s svetlejšimi kazalci in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki vam ga pošlje brezplačno in poštne prosto

H. Suttner

Ljubljana 6
Lastna protokollirana tovarna ur v švic.

POSOJILO dajemo članom varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo 5%. Zato ne odlašajte več in se zglasite pisмено ali ustmeno pri zastopniku Hranilne posojilnice »Moj dom«, Celje, Gregorčičeva 2. Znamke 3 din za odgovor.

Usoda ljudi!

Znameniti grafolog F. T. Karmah se je odločil izdati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Grafolog F. T. Karmah Vam pove po resnici vso Vašo usodo, kdaj lahko dosežete uspeh ali najdete srečo tako v pogledu ljubezni, trgovine, loterije itd.

Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov vzbudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, kajti vse se o pravem času obrne na bolje.

Sprejmite mi Vaš naslov in povem Vam o Vaši bodočnosti, sedanjosti in preteklosti več nego bi smatrali za zmožno. Kupci knjige »Naš život in okultne tajne« dobijo vse gori omenjeno brezplačno. Pošljite še danes natančen naslov in rojstne podatke ter v naprej 30.— din za knjigo »Naš život in okultne tajne« na čekovni račun 17455, na točno in stalno adresu:

F. T. Karmah Zalec

MOŠTOVA ESENCA „MOSTIN“

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z najhujšimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 25.—, po pošti din 45.—, 2 steklenici po pošti din 75.—, 3 steklenice po pošti din 100.—

Preizkušen redilni prašek

REDIN ZA PRAŠICE

Pri malih prašičkih pospešuje »REDIN« prašek hitro rast, krepi kosti in jih varuje raznih boleznih. Večji prašiči pa se čudovito hitro redijo in dobro prebavljajo.

Zadostuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 8 din, po pošti 19.— din, 3 zav. po pošti 35.— din, 4 zav. po pošti 43.— din. Mnogo zahvalnih pisem. Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo z gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Žiljovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 34. Na deželi pa zahtevajte Redin in Mostin pri vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

Oglašujte v »Domovini«!

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljien: Zgodbe brez groze
Klabund: Piotr-Rasputin
Ravljien: Črna vojna
Thompson: Sivko
Majerjeva: Rudarska balada

Broširana knjiga: din 10.—
Vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA
KNAFLJEVA ULICA 5

ZIMNA

OBUIJTE SE TOPLO

25
2560—56
Kot pero lahki čevljički iz klobučevine, za male otročičke.
Od št. 19 do 23 Din 25.—
Od št. 23 do 26 Din 29.—

49
7225—44
Topli ženski sobni copati iz mehkega kariranega dubla z usnjenimi podplati in klobučevinastimi vmesnimi podplati.

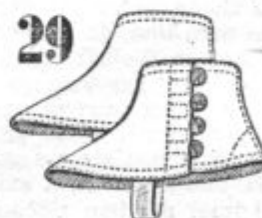
14
Trpežne in tople moške nogavice.
Cena Din 14.—

89
8232—68002
Močni otroški čevljički iz govejega boksa z debelimi gumijastimi podplati.
Od št. 27 do 30 Din 89.—
Od št. 30.5 do 34 Din 99.—
Od št. 34.5 do 39 Din 119.—

89
7155—49
Topli ženski visoki sobni copati iz kariranega dubla z usnjenimi podplati.

29
Praktične in tople moške gamaše.
Cena Din 29.— do 49.—

99
5461—44702
Otroški čevljički iz mehkega rjavega usnja, široke in udobne oblike. Podplati so iz usnja.
Od št. 19 do 26 Din 99.—

169
2425—66158
Okusni in močni ženski nizki čevlji s srednje visoko peto. Izdelujemo jih v črni in rjavi barvi.

269
2927—64850
Praktični moški nizki čevlji iz govejega boksa, z usnjenimi podplati in petami.

149
6662—44722
Trpežni čevljički iz telečjega boksa za dečke, z usnjenimi podplati in petami.
Od št. 27 do 30 Din 149.—
Od št. 30.5 do 34 Din 169.—
Od št. 34.5 do 39 Din 199.—

169
2106—66149
Novi model iz ameriške zbirke. Odprti čevlji iz semiša, kombinirani z lakom. Izdelujemo jih v črni in modri barvi.

329
9629—64730
Elegantni moški nizki čevlji iz finega telečjega boksa, z usnjenimi na okvir šivanimi podplati in petami.

8
Tople otroške volnene nogavice, ki bodo sedaj vsakemu otroku prišle prav.
Cene Din 8.—, 10.—, 12.— in 14.—

199
2605—64207
Elegantni odprti ženski čevlji iz telečjega boksa, kombinirani s krokodiljo kožo. Izdelujemo jih v modri, rjavi in črni barvi.

299
3967—64943
Trdni moški visoki čevlji iz govejega boksa, široke oblike, z usnjenimi podplati in petami.

